

महाराष्ट्रात फक्त ठाकरे- पवारांचेच नाणे चालणार - उद्धव ठाकरे

पान २ पाहा

आक्रॉस मुंबई

संपादक- संजय मंगेश भेंरे

वर्ष: ९ अंक : २१ ■ मुंबई, मंगळवार १६ ते २२ एप्रिल '२४

मूल्य - ५.०० रुपये पाने - ८

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या 133 जयंतीनिमित्त चैत्यभूमी येथे राज्यपालांचे अभिवादन

पान ३ पाहा

हवामान विभागाचा अंदाज- यंदा सामान्यपेक्षा चांगला मान्सून : महाराष्ट्रासह 25 राज्यांत चांगला पाऊस होईल

■ नवी दिल्ली

भारतीय हवामानशास्त्र विभागाने (IMD) सोमवारी सांगितले की, यावेळी जून ते सप्टेंबरपर्यंत मान्सून सामान्यपेक्षा चांगला राहील. हवामान विभाग (IMD) सरासरीपेक्षा 104 ते 110 टक्के पाऊस चांगला मानतो. हे पिकांसाठी चांगले लक्षण आहे.

IMD ने म्हटले आहे की 2024 मध्ये 106% म्हणजेच 87 सेमी पाऊस पडू शकतो. 4 महिन्यांच्या पावसाळी हंगामासाठी दीर्घ कालावधीची सरासरी (LPA) 868.6 मिलीमीटर म्हणजेच 86.86 सेंटीमीटर आहे. म्हणजे पावसाळ्यात इतका एकूण पाऊस पडला पाहिजे.

यापूर्वी 9 मार्च रोजी स्कायमेट या खासगी हवामान संस्थेने मान्सूनचा अंदाज जाहीर केला होता. याचा अर्थ जून ते सप्टेंबर या चार महिन्यांत 96 ते 104 टक्के पाऊस पडू शकतो.

मान्सून साधारणपणे केरळामार्गे 1 जूनच्या सुमारास भारतात येतो. 4 महिन्यांच्या पावसानंतर म्हणजेच सप्टेंबरच्या शेवटी तो राजस्थानमार्गे परततो.

25 राज्यांमध्ये सामान्यपेक्षा जास्त पाऊस अपेक्षित: केरळ, तामिळनाडू, कर्नाटक, तेलंगणा, आंध्र प्रदेश, महाराष्ट्र, गुजरात, मध्य प्रदेश, राजस्थान, पंजाब, चंडीगड, हरियाणा, दिल्ली, उत्तराखंड, उत्तर प्रदेश, बिहार, झारखंड, पश्चिम बंगाल, सिक्कीम, मेघालय, अरुणाचल प्रदेश, पुद्दुचेरी, अंडमान आणि निकोबार बेटे, लक्षद्वीप, दादरा आणि नगर हवेली, दमण-दीव.

4 राज्यांमध्ये सामान्य पाऊस अपेक्षित: छत्तीसगड, हिमाचल, जम्मू आणि काश्मीर आणि लडाख.

6 राज्यांमध्ये सरासरीपेक्षा कमी पाऊस अपेक्षित: ओडिशा, आसाम, नागालँड, मणिपुर, मिझोराम आणि त्रिपुरा.

हवामानाच्या प्रभावामुळे मान्सूनचा वेग

सुरुवातीला (जून-जुलै) मंद असेल, परंतु त्याची भरपाई दुसऱ्या टप्प्यात (ऑगस्ट-सप्टेंबर) होईल. आयएमडीने सांगितले की, मान्सूनबाबतचा पुढील दृष्टिकोन मे महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात जाहीर केला जाईल.

शास्त्रज्ञांच्या मते, मुसळधार पाऊस असलेल्या दिवसांची संख्या कमी होत आहे, तर खूप मुसळधार पाऊस असलेल्या दिवसांची संख्या, म्हणजेच कमी कालावधीत खूप मुसळधार पाऊस असलेल्या दिवसांची संख्या वाढत आहे. वारंवार येणारे दुष्काळ आणि पूर हे याचे कारण आहे.

गेल्या वर्षी म्हणजेच 2023 मध्ये 25 सप्टेंबरपासून मान्सूनचे प्रस्थान सुरू झाले आणि 30 सप्टेंबरपर्यंत संपूर्ण पंजाब, हरियाणा, दिल्लीसह जम्मू-काश्मीर, हिमाचल, उत्तराखंड, उत्तर प्रदेश, मध्य प्रदेश आणि राजस्थानमधून मान्सून निघून गेला होता.

IMD नुसार 2023 मध्ये 820 मिमी पाऊस झाला होता. साधारणपणे 868.6 मिमी पाऊस पडतो म्हणजेच गेल्या वर्षी 48 मिमी कमी पाऊस झाला होता. याआधी सलग 4 वर्षे सामान्य किंवा जास्त पाऊस

पडत होता.

स्कायमेटचा अंदाज 2019 ते 2023 या पाच वर्षांत एकदाच खरा ठरला. स्कायमेटने 2023 मध्ये 94% पावसाचा अंदाज वर्तवला होता आणि त्या वर्षी तेवढाच पाऊस झाला होता. IMD चा अंदाज 2% ने कमी होता. 2021 मध्ये, IMD ने 98% पावसाचा अंदाज वर्तवला होता आणि पाऊस जवळपास समान (99%) होता. तर 2019, 2020 आणि 2022 मध्ये, स्कायमेट आणि IMD या दोघांचा अंदाज वास्तविक पावसापेक्षा कमी-जास्त होता.

अर्थव्यवस्थेसाठी चांगला पाऊस आवश्यक आहे

देशातील एका वर्षातील एकूण पावसापैकी 70% पाऊस फक्त मान्सूनमध्ये पडतो. देशातील 70% ते 80% शेतकरी पिकांच्या सिंचनासाठी पावसावर अवलंबून असतात. म्हणजेच मान्सून चांगला असो वा वाईट याचा थेट परिणाम उत्पन्नावर होतो. जर मान्सून खराब असेल तर कमी पिके घेतली जातात, ज्यामुळे महागाई वाढू शकते.

भारतीय अर्थव्यवस्थेत कृषी क्षेत्राचा वाटा सुमारे 20% आहे. त्याच वेळी,

कृषी क्षेत्र देशाच्या निम्म्या लोकसंख्येला रोजगार प्रदान करते. चांगला पाऊस म्हणजे सणासुदीच्या आधी शेती करणाऱ्यांना चांगले उत्पन्न मिळू शकते. यामुळे त्यांची खर्च करण्याची क्षमता वाढते, ज्यामुळे अर्थव्यवस्था मजबूत होते.

एल निनो हा हवामानाचा नमुना आहे. यामध्ये समुद्राचे तापमान 3 ते 4 अंशांनी वाढते. त्याचा प्रभाव 10 वर्षांत दोनदा येतो. त्याच्या प्रभावामुळे जास्त पाऊस असलेल्या भागात कमी पाऊस आणि कमी पाऊस असलेल्या भागात जास्त पाऊस होतो. एल निनोमुळे भारतात मान्सून अनेकदा कमकुवत असतो. त्यामुळे दुष्काळी परिस्थिती निर्माण होते.

स्कायमेटचा अंदाज - या वर्षी सामान्य मान्सून: राजस्थान, मध्य प्रदेशसह 23 राज्यांमध्ये चांगला पाऊस होईल.

हवामान संस्था स्कायमेटने मंगळवारी 9 एप्रिल रोजी सांगितले की यावेळी मान्सून सामान्य असेल. म्हणजेच जून ते सप्टेंबर या चार महिन्यांत सरासरी किंवा सामान्य पाऊस पडेल. हवामान विभाग (IMD) 96 ते 104 टक्के पाऊस सरासरी किंवा सामान्य मानतो. हे पिकांसाठी चांगले लक्षण आहे.

सुनेत्रा पवारांविषयीच्या वक्तव्याचा विपर्यास झाला: शरद पवार यांचा दावा

■ सातारा

शरद पवार यांनी नुकतेच उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या पत्नी सुनेत्रा पवारांविषयी घरातील पवार व बाहेरचे पवार असे वादग्रस्त विधान केले होते. त्यांच्या या विधानाचे राजकीय वर्तुळात तीव्र पडसाद उमटले होते. पण आता स्वतः पवारांनी आपल्या विधानाचा विपर्यास करण्यात आल्याचा दावा केला आहे. तसेच महिला सक्षमीकरणासाठी आपण नेहमीच मोठे काम केल्याचेही ते म्हणालेत. बारामती लोकसभा मतदारसंघांमध्ये सुनेत्रा पवार यांच्या विषयी मी जे वक्तव्य केले, ते अजित पवार यांच्या विषयी मला विचारण्यात आलेल्या प्रश्नावर केले होते. वास्तविक मी कायमच महिलांचा सन्मान केला आहे. देशामध्ये सर्वात आधी महिला आरक्षण लागू करण्याचा निर्णय मी घेतला होता. खासगी क्षेत्रातील महिलांसाठी आरक्षणाचा निर्णय देखील मी घेतला होता. मी केंद्रात सरक्षण मंत्री असताना तिन्ही दलांमध्ये महिलांना सामावून घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यामुळे मी कायमच महिलांचा सन्मान केला असल्याचा दावा शरद पवार यांनी केला आहे. मात्र, या सर्व स्पष्टीकरणामागे सुनेत्रा पवार यांच्या विषयी शरद पवार यांनी केलेले वक्तव्य आहे. सुनेत्रा पवार या पवार घराण्यातील नसून बाहेरून आलेल्या उमेदवार असल्याचे शरद पवार म्हणाले होते. त्यानंतर शरद पवार यांच्यावर राज्यभरातून टीका झाली. त्यामुळे आता शरद पवार यांनी स्वतः याविषयी स्पष्टीकरण दिले आहे.

बारामती लोकसभा मतदारसंघांमध्ये शरद पवार यांची मुलगी सुप्रिया सुळे तसेच सून सुनेत्रा पवार यांच्यामध्ये लढत होत आहे. त्यामुळे बारामती लोकसभा मतदारसंघाकडे यावेळी संपूर्ण महाराष्ट्राचे लक्ष लागले आहे. यातच अजित पवार विरुद्ध शरद पवार यांचा थेट लढा या मतदारसंघांमध्ये पाहायला मिळत आहे. त्यामुळे बारामती लोकसभा मतदारसंघाची चर्चा संपूर्ण राज्यात सुरू आहे.

सातारामध्ये आमचे नाणे खणखणीत असल्याचा दावा
सातारा लोकसभा मतदारसंघात आमचे नाणे

खणखणीत असल्याचा दावा शरद पवार यांनी केला आहे. सातारा लोकसभा मतदारसंघातील शरदचंद्र पवार राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे उमेदवार शशिकांत शिंदे यांचा उमेदवारी अर्ज दाखल करण्यात आला. यानंतर शरद पवार यांनी पत्रकारांशी संवाद साधला. सातारा लोकसभा मतदारसंघातील मतदार हे कायम आमच्या पाठीशी उभे राहिले आहेत. येथील मतदार हे पुरोगामी विचारांचे असल्याचा दावा शरद पवार यांनी केला आहे. त्यामुळे शशिकांत शिंदे हे विजयी होतील, असा विश्वास देखील त्यांनी यावेळी व्यक्त केला.

द्रायल कोर्टाने केजरीवालांची कोठडी 23 एप्रिलपर्यंत वाढवली

■ नवी दिल्ली

मध्य धोरण घोटाळ्यात तिहार तुरुंगात बंद असलेले दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांना सर्वोच्च न्यायालयाकडूनही दिलासा मिळालेला नाही. न्यायमूर्ती संजीव खन्ना आणि न्यायमूर्ती दीपक दत्ता यांच्या खंडपीठाने रविवारी सांगितले की, आम्ही या महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात (एप्रिल) सुनावणी करू. दुसरीकडे, राऊस एव्हेन्यू कोर्टाने केजरीवाल यांच्या न्यायालयीन कोठडीत 23 एप्रिलपर्यंत वाढ केली आहे.

केजरीवाल यांच्यावतीने अभिषेक मनु सिंघवी यांनी तर ईडीच्या वतीने सॉलिसिटर जनरल यांनी युक्तिवाद केला. सिंघवी यांनी न्यायालयाला सांगितले की, 'मला तुमच्यासमोर काही धक्कादायक तथ्ये मांडायची आहेत.' त्यावर कोर्ट म्हणाले की, नोटीस बजावू द्या.

सिंघवी म्हणाले- या शुक्रवारी शक्य असल्यास सुनावणीची तारीख जवळ ठेवा. त्यावर कोर्ट म्हणाले- आम्ही तुम्हाला जवळची तारीख देऊ शकतो, पण तुम्ही सुचवलेली तारीख नाही. केजरीवाल प्रचार करू शकत नाहीत म्हणून ही अटक केल्याचे सिंघवी म्हणाले. कोर्ट म्हणाले- आम्ही या महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात सुनावणी करू.

मध्य धोरण प्रकरणी ईडीने 21 मार्च रोजी केजरीवाल यांना अटक केली होती. 22 मार्च रोजी त्यांना राऊस अॅव्हेन्यू कोर्टात हजर करण्यात आले. न्यायालयाने त्यांना 28 मार्चपर्यंत ईडी कोठडीवर पाठवले होते, जी नंतर 1 एप्रिलपर्यंत वाढवण्यात आली. 1 एप्रिल रोजी न्यायालयाने त्यांना 15 एप्रिलपर्यंत न्यायालयीन कोठडीत तिहार कारागृहात पाठवले होते. केजरीवाल यांना बँक क्रमांक 2 मध्ये ठेवण्यात आले आहे.

रामनवमीला 20 तास रामलल्लांचे दर्शन:पहाटे साडेतीनपासून प्रवेश

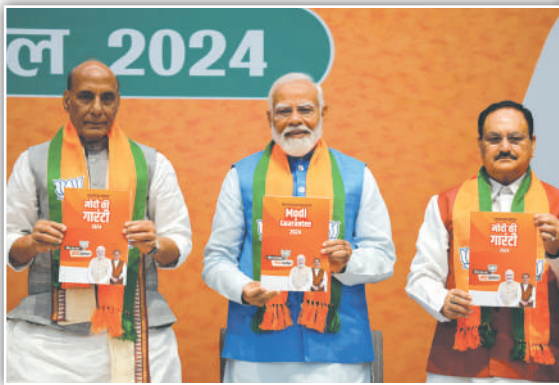
गरीबांसाठी तीन कोटी घरे, मोफत रेशन योजना, घराघरांपर्यंत पाईपलाईनने गॅस

भाजपच्या 'मोदी कि गॅरंटी' मध्ये आश्वासन एक्सप्रेस सुरसाट

■ वृत्तसंस्था

■ नवी दिल्ली

लोकसभा निवडणुकीसाठी भाजपने आपला जाहीरनामा प्रसिद्ध केला आहे. मोदी की गॅरंटी या नावाने हा जाहीरनामा प्रसिद्ध करण्यात आला आहे. यामध्ये शेतकरी, महिला, तरुण आणि वृद्धांवर अधिक भर देण्यात आला आहे. नरेंद्र मोदी, भाजप अध्यक्ष जेपी नड्डा, गृहमंत्री अमित शहा यांच्या उपस्थितीत संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह यांनी हा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला. यावेळी नरेंद्र मोदी यांनी अनेक मोठ्या घोषणा केल्या. ज्यामध्ये कोट्यवधी लोकांचे वीजबिल शून्य करण्याचा प्रयत्न करणार असल्याचे ते म्हणाले. तसेच, मोफत रेशन योजना ही पुढील पाच वर्षांपर्यंत सुरू राहिल अशी घोषणाही मोदींनी केली.

भारतात स्थिर आणि बहुमताचे सरकार पाहिजे. आम्ही ३७० हटवले आणि सीएए आणले. एक देश आणि एक निवडणूक ही संकल्पना घेऊन पुढे जाणार आहोत. भ्रष्टाचारावर भाजपने कडक कारवाई केली आहे. भ्रष्टाचार गरिबांचे आणि मध्यम वर्गीयांचे हक्क मारतो. भ्रष्टाचारावर अशीच कारवाई होत राहील, ही मोदींची गॅरंटी आहे, असे पंतप्रधान मोदी यांनी भाजपचा संकल्पनामा प्रसिद्ध करताना सांगितले.

निवडणुकांसाठी मोदी यांच्या मोठ्या घोषणा

- मोफत रेशन योजना पुढच्या पाच वर्षांपर्यंत राहील, मोदींची गॅरंटी
- आयुष्यमान भारत योजनेच्या आधारे गरिबांना ही सुविधा मिळत राहील
- आता घराघरांपर्यंत पाईपलाईन स्वस्त गॅस पोहोचवणार
- ७० वर्षांवरील वृद्धांना आयुष्यमान भारतचा लाभ मिळेल
- मुद्रा योजनेमार्फत आता २० लाखांपर्यंत लोन घेता येणार
- कोट्यावधी लोकांचं वीजबिल शून्य करण्याचा प्रयत्न करू
- आयुष्यमान भारत योजनेत ५ लाखांपर्यंत लोन मिळेल
- तृतीय पंथीयांना आयुष्यमान भारत योजनेत आणणार
- ३ कोटी महिलांना 'लखपती दिदी' बनवणार.
- देशातील गरीबांसाठी तीन कोटी घरे.

पंतप्रधान आवास योजनेत दिव्यांगांना प्राधान्य

ज्यांना कोणी विचारले नाही, त्यांची मोदी पूजा करतात. सर्वांचा आधार, सर्वांचा विकास हीच भावना आहे. हा भाजपच्या जाहीरनाम्याचा आत्मा आहे. गेल्या १० वर्षांत आम्ही दिव्यांगांसाठी अनेक सुविधा दिल्या आहेत. त्यांना पंतप्रधान आवास योजनेत प्राधान्य दिले जाईल, त्यांना त्यांच्या विशेष गरजेनुसार घरे मिळतील, त्याचे आर्किटेक्ट बदलावे लागतील, यावर लक्ष केंद्रित करून काम केले जाईल. ट्रान्सजॅडर्सना कोणी विचारलेही नाही. अशा व्यक्तींना आम्ही मान्यता आणि प्रतिष्ठा द्यायला सुरुवात केली आहे. त्यांनाही आयुष्यमान योजनेच्या कक्षेत आणण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे, असे भाजपच्या संकल्पनाम्यात म्हटले आहे.

भाजपचा जाहीरनामा हे तर 'जुमलापत्र' !

■ वृत्तसंस्था

■ नवी दिल्ली

भाजपने महागाई, बेरोजगारी या प्रश्नांना जाहीरनाम्यात स्थान दिलेले नाही. लोकांच्या दैनंदिन जीवनाशी जोडले गेलेल्या या प्रश्नांची भाजपला चर्चा करायची नाही. भाजपचा संकल्पनामा हे केवळ जुमलापत्रच आहे, असे टीकाक्ष सोडेत काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांनी भाजपच्या

जाहीरनाम्याची खिल्ली उडवली. याउलट आमची योजना अतिशय स्पष्ट आहे. सरकार आल्यानंतर ३० लाख नोकरभरती करायची आणि प्रत्येक शिक्षित तरुणाला कायमची नोकरी प्रदान करायची. राहुल गांधी यांनी एक्सवर पोस्ट टाकून जाहीरनाम्यावर आपली भूमिका मांडली आहे. लोकसभा निवडणूक २०२४ साठी भाजपने रविवारी आपला

जाहीरनामा पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या उपस्थितीत प्रसिद्ध केला. या जाहीरनाम्यावर विरोधकांनी जोरदार टीका केली आहे. हा जाहीरनामा फसवा आणि विश्वासहार्थ नाही, अशी टीका त्यांनी केली आहे. तसेच यात महागाई आणि बेरोजगारी यावर उपाययोजना करण्याचा साधा उल्लेखही करण्यात आलेला नाही. असाही आरोप राहुल गांधी यांच्यासह अन्य विरोधकांनी केला.

कुणी कितीही प्रयत्न केले तरीही संविधान बदलणे अशक्य

मोदींच्या स्पष्टीकरणाचा मुख्यमंत्र्यांकडून पुनरुच्चार

प्रतिनिधी

■ मुंबई

भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार, बोधिसत्व, भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १३३ व्या जयंतीनिमित्त मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी आज दादरच्या चैत्यभूमीवर जाऊन महामानवाला विनम्रपणे अभिवादन केले. तसेच चैत्यभूमीच्या आवारात भरवलेल्या प्रदर्शनाला भेट देऊन हे प्रदर्शन पाहिले.

यावेळी बोलताना, मुख्यमंत्री शिंदे यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंती दिनानिमित्त राज्यातील जनतेला शुभेच्छा दिल्या. बाबासाहेबांनी तयार केलेल्या संविधानाला अनुसरून राज्याचा कारभार सुरू असल्याचे सांगितले. शिक्षा, संघटीत व्हा आणि संघर्ष करा असा संदेश बाबासाहेबांनी आपल्या सर्वांना दिला आहे. राज्य शासनानेही इंदू मिलच्या जागी भव्य स्मारक उभे करायला सुरुवात केली आहे, नागपूरमधील दीक्षा भूमीचे जतन संवर्धन यासाठी निधी उपलब्ध करून दिला आहे तसेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे

लंडनमधील घर खरेदी करून त्याचे संग्रहालयात रूपांतर करून शासनाने बाबासाहेबांना खरी मानवंदना दिलेली आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी दारवर्षी २६ नोव्हेंबर हा दिवस संविधान दिन म्हणून घोषित केला आहे, राज्यात देखील हा दिवस साजरा होत असल्याचे सांगितले. सध्या मोदी सरकार पुन्हा सत्तेत आले तर संविधान बदलणार असा अपप्रचार विरोधकांकडून सुरू आहे. मात्र कुणी कितीही प्रयत्न केले तरीही ते अशक्य असल्याचे खुद्द पंतप्रधान मोदी यांनीच आपल्या भाषणातून स्पष्ट केले असल्याचे शिंदे यांनी यावेळी बोलताना सांगितले. उलट असा अपप्रचार करणाऱ्या काँग्रेसनेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांना लोकसभा निवडणुकीत पराभूत केले होते याची आठवण त्यांनी करून दिली. यावेळी राज्याचे कौशल्यविकास मंत्री मंगलप्रभात लोढा, ज्येष्ठ आरपीआय नेते अविनाश महातेकर आणि नागसेन कांबळे आणि असंख्य भीम अनुयायी उपस्थित होते.

महत्वाचे

सिंधू नदीत बोट उलटल्याने 15 जण बुडाले

इस्लामाबाद : पाकिस्तानच्या खेबर पख्तुनख्वा प्रांतातून एक धक्कादायक बातमी समोर आली आहे. खेबर पख्तुनख्वामध्ये गुरुवारी एक भीषण अपघात झाला. सिंधू नदीत बोट उलटल्याने हा अपघात झाला. या बोट उलटून झालेल्या अपघातात 15 जण बुडाले. अपघातानंतर आजूबाजूच्या परिसरातील नागरिक मोठ्या संख्येने घटनास्थळी पोहोचले. बचाव कार्याशी संबंधित अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, हा अपघात नौशेरा जिल्ह्यातील कुंद पार्क भागात घडला, जिथे मोठ्या संख्येने लोक ईद साजरी करण्यासाठी जमले होते. लोकांचा शोध सुरु आहे सिंधू नदीत झालेल्या बोट दुर्घटनेबाबत अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, त्यांनी 11 जणांना वाचवले असून बेपत्ता झालेल्या चार जणांचा शोध सुरु आहे. अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार नौशेरा, स्वाबी आणि मर्दान येथील बचाव पथके शोध मोहिमेत भाग घेत आहेत. गोताखोर देखील पीडितांच्या शोधात व्यस्त आहेत.

ब्रिटनमध्ये 12 भारतीयांना अटक

लंडन : ब्रिटनमध्ये 12 भारतीयांना अटक करण्यात आली आहे. यामध्ये एका महिलेचा समावेश आहे. हे सर्वजण गाद्या आणि केकच्या कारखान्यात बेकायदेशीरपणे काम करत होते. त्यांच्यावर व्हिसाच्या अटीचे उल्लंघन केल्याचाही आरोप आहे. ब्रिटिश इमिग्रेशन अधिकाऱ्यांनी गुरुवारी रात्री ही माहिती दिली. ब्रिटनच्या गृह कार्यालयाने दिलेल्या निवेदनानुसार, इमिग्रेशन अंमलबजावणी अधिकाऱ्यांनी इंग्लंडमधील वेस्ट मिडलंड्सस भागातील मॅट्रेस व्यवसायाशी संबंधित युनिटवर छापा टाकला. याठिकाणी बेकायदेशीर काम होत असल्याची गुप्त माहिती अधिकाऱ्यांना मिळाली होती. टाईम्पच्या अहवालात असा दावा करण्यात आला आहे की भारतीय स्थलातंरित लहान बोटीतून इंग्लिश चॅनेल ओलांडून बेकायदेशीरपणे ब्रिटनमध्ये येतात. टाईम्पच्या अहवालात असा दावा करण्यात आला आहे की भारतीय स्थलातंरित लहान बोटीतून इंग्लिश चॅनेल ओलांडून बेकायदेशीरपणे ब्रिटनमध्ये येतात. केक कारखान्यातून ४ जणांना अटक निवेदनानुसार, ७ भारतीयांना गाद्या तयार करणाऱ्या कारखान्यातून अटक करण्यात आली.

गरिबीला कंटाळून 7 मुलांसह बायकोची हत्या

इस्लामाबाद : अठराविश्व दारिद्र्याला कंटाळून एका मजूराने आपल्या ७ मुलांसह बायकोची कुऱ्हाडीचे धाव घालून हत्या केल्याची भयंकर घटना पाकच्या पंजाब प्रांतातील मुझफ्फरनगर जिल्ह्यातील अलीपूर येथे घडली आहे. पोलिसांनी या प्रकरणी आरोपी मजुराच्या मुसक्या आवळल्या आहेत. पोलिसांच्या माहितीनुसार, आर्थिक विवंचनेतून हे हत्याकांड घडले. सऊाद खोकर असे आरोपीचे नाव आहे. त्याने पोलिसांपुढे आपल्या गुन्हाची कबुलीही दिली आहे. मुलांचे पालनपोषण करण्याची परिस्थिती नसल्यामुळे आपण बायको व मुलांची हत्या केल्याचे तो म्हणाला. मृतांत ४ मुली व ३ मुलांचा समावेश आहे. सर्वात छोटी मुलाचे वय ८ महिने, तर मोठ्या मुलीचे वय १० वर्षे होते. दरम्यान, सध्या पाकिस्तान गंभीर आर्थिक संकटात सापडला असून, येथील महागाई गगनाला भिडली आहे.

महाराष्ट्रात फक्त ठाकरे-पवारांचेच नाणे चालणार

प्रतिनिधी बोईसर

पाच वर्षांपूर्वी मोदींनी देशात नोटबंदी केली होती. आता या महाराष्ट्रात नाणेबंदी केली आहे. या महाराष्ट्रात आता फक्त ठाकरेंच्या शिवसेनेचे आणि पवार साहेबांचेच नाणे वाजणार आहे. त्यामुळेच भाजपने हे पक्ष फोडला. भाजपच्या डोक्यात अहंकार गेला आहे, अहंकारामुळे रावणाचासुद्धा घात झाला असल्याचे उद्धव ठाकरे बोईसरच्या सभेत बोलतांना म्हणाले. उद्धव ठाकरे म्हणाले की, शिंदे मांडतात ते बाळासाहेबांचे विचार नाहीत. बाळासाहेबांचा एक फोन गेला की, दिल्ली विचार करायची. मात्र आता दिल्लीचा एक फोन आला की दाढी थरथरायला लागते. शिंदे आजपर्यंत आपल्या मुलाची आणि पालघरची जागा घोषित करू शकले नाहीत. ज्याचा घोटाळा मोठा त्याचा मान मोठा

उद्धव ठाकरे यांनी भाजपला सुनावले

अशी परिस्थिती सध्या भाजपमध्ये सुरु आहे. भाजपत सगळे उपरे येत आहेत. शिंदे उपरे, पवार साहेबांकडून आलेले उपरे आहेत. उद्धव ठाकरे म्हणाले- निवडणुकीच्या तोंडावर येतील आणि सांगतील भ।ई. और बहनो मेरा

पालघर से बहोत पुराना रिश्ता है. पण हे फक्त सांगून चालणार नाही. तर ते नाते तुम्हाला जपावे पण लागतील. तसेच, वाढवण बंदर कोणासाठी केलं जात आहे, असा सवालही ठाकरेंनी यावेळी उपस्थित केला.

निवडणुकीत दोष आणि आरोप करण्यापेक्षा जनतेत या आणि मी अडीच वर्षात काय केलं ते सांगतो. मोदींनी त्यांच्या दहा वर्षात काय केलं ते सांगावं. मोदींना त्यांच्या प्रत्येक भाषणात उद्धव ठाकरेंचं नाव घेतल्याशिवाय भाषण पूर्ण होत नाही. उद्धव ठाकरेंना संपवून दाखवा हे माझं आव्हान आहे. देशाचे शत्रू संपवण्यासाठी निवडून दिलं. पण तुम्ही देशातील शत्रू संपवण्यासाठी निघाले आहेत. तुम्हाला देशात मोदी सरकार पाहिजे की भाजप सरकार पाहिजे. कारण ते देशात मोदी सरकार अशी जाहिरात करतात. जे देशाच्या

भाजपला जो देईल साथ, त्यांचाच होईल घात

जो यांना देईल साथ, त्यांचा करेल घात... हा भाजपचा स्लोगन आहे. ज्यांचा आम्ही मोदी पंतप्रधान व्हावे म्हणून याआधी प्रचार केला. तेच आज आम्हाला नकली म्हणत आहेत. आज अमित शहांच्या गाडीत खरे कार्यकर्ते किती आहेत आणि स्टेपनी किती आहेत. ते सांगा, असा सवाल उद्धव ठाकरे यांनी केला.

पीएम केअर फंड म्हणजे प्रभाकर मोरे फंड आहे का?

महाराष्ट्राच्या हास्य जत्रेतील प्रभाकर मोरे यांचा केला उल्लेखही ठाकरेंनी यावेळी पीएम केअर फंडातील घोटाळ्याबाबत बोलतांना केला. त्यावेळी उपस्थितांमध्ये जोरदार हशा पिकला

सरकारला आपलं नाव लावतात. ते उद्या देशाला आपलं नाव लावतील मग तेव्हा काय करणार. जेव्हा तुम्ही पंतप्रधान पदावरून पाय उतार व्हाल तेव्हा तुम्ही कुठेही हे नाव लावा. पण या देशाला तुमचे नाव लावा. अबकी बार भाजपला तडीपार करून टाका. ईव्हीएममध्ये घोळ न करता एकदा आमनेसामने येऊन जनतेचा निकाल होऊन जाऊ द्या. असा थेट इशारा ठाकरे यांनी मोदींना दिला आहे.

भाजपला गाडायचं असेल तर आत्ताच गाडा, कारण आता हे नम्र आहेत. त्यांना गाडण्याची हीच योग्य वेळ आहे. गद्दारांचे दोन मालक महाराष्ट्रात फिरत आहेत. निवडणुकीचे वारे वाहू लागले असल्याने ते देशात फिरत आहेत. मी देशाच्या पंतप्रधानांवर नाही तर नरेंद्र मोदी यांच्यावर टीका करणार. शिवसेनेला तुम्ही नकली शिवसेना म्हणतात. मग ही काय तुमची पदवी आहे का जी नकली आहे.

वृत्तसंस्था तिरुनेलवेली

काँग्रेस खासदार राहुल गांधी यांनी शुक्रवारी (12 एप्रिल) तामिळनाडूतील तिरुनेलवेली येथे निवडणूक रॅली घेतली. राहुल म्हणाले की, भारतात विचारधारेचे युद्ध सुरू आहे. एका बाजूला न्याय, स्वातंत्र्य आणि समता आहे. दुसऱ्या बाजूला RSS, PM मोदी आणि त्यांचे सरकार आहे.

राहुल गांधी म्हणाले, आज केंद्र सरकार ईडी, सीबीआय आणि आयटीचा राजकीय हत्यार

म्हणून वापर करत आहे. निवडणूक आयुक्तांची नियुक्ती पंतप्रधान स्वतः करतात. निवडणुकीच्या दोन महिने आधी काँग्रेसची बँक खाती गोठवली जातात. दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांना अटक करण्यात आली आहे. विरोधी पक्षाच्या नेत्यांना धमक्या दिल्या जात आहेत.

राहुल पुढे म्हणाले, भारतात अनेक भाषा, संस्कृती आणि इतिहास आहे. आपल्यासाठी सर्व काही समान आणि महत्त्वाचे आहे. मात्र, मोदी म्हणतात एक देश, एक नेता आणि एक भाषा. यावरून लढा सुरू आहे. तमिळ, बंगाली आणि देशातील इतर भाषांशिवाय भारत पूर्ण होऊ शकत नाही. भाजपचे नेते उघडपणे सांगतात की, ते पुन्हा सत्तेत आले तर ते संविधान बदलतील. पंतप्रधान मोदींना फक्त या देशाच्या अर्थ आणि दळणवळण व्यवस्थेवर आपली मक्तेदारी आहे याची काळजी आहे. पूर्वी संपूर्ण जग भारताला लोकशाहीचा दीपस्तंभ म्हणायचे. ते आज म्हणतात की भारताची लोकशाही ही आता लोकशाही राहिलेली नाही, असाही दावा राहुल यांनी केला.

ईडी, सीबीआय व आयकर केंद्राची राजकीय शस्त्रे

मुंबई उत्तर-पश्चिममध्ये रवींद्र वायकर यांना उमेदवारी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदेचा हिरवा कंदील

प्रतिनिधी मुंबई

लोकसभा निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर शिंदे गटाकडून मुंबईतील उत्तर-पश्चिम लोकसभा मतदारसंघासाठी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी जोगेश्वरी पूर्व विधानसभा क्षेत्राचे आमदार रवींद्र वायकर यांच्या उमेदवारीला हिरवा कंदील दिला असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली. आधी उमेदवारीला नकार देणाऱ्या नकार देणाऱ्या वायकर यांचे मन वळवण्यात मुख्यमंत्र्यांना अखेर यश आले. काल रात्री वर्षावर त्यांची मुख्यमंत्र्यांबरोबर सविस्तर बैठक झाली. यावेळी त्यांना उमेदवारी देण्याचा निर्णय झाला असून त्यांच्या नावाची लवकर घोषणा मुख्यमंत्री

करतील, अशी माहिती सूत्रांनी दिली. दरम्यान आज वायकर यांच्या जोगेश्वरी पूर्व येथील कार्यलयात त्यांनी उत्तर पश्चिम मतदार संघातील शिंदे सेनेच्या पदाधिकाऱ्यांच्या आणि माजी नगरसेवकांची बैठक घेवून मतदार संघाची चाचपणी केली होती. चर्चेदरम्यान ते त्यांच्या उमेदवारीबद्दल बऱ्यापैकी सकारात्मक होते अशी माहिती सूत्रांनी दिली. 'वर्षा'वर 15 दिवसांपूर्वी मुख्यमंत्र्यांनी उत्तर पश्चिम मधील शिंदे सेनेचे पदाधिकारी आणि 17 माजी नगरसेवकांची मध्यरात्री बैठक घेतली होती. त्यावेळी सर्वांनी वायकर यांना उमेदवारी द्यावी अशी विनंती केली होती.

वायकरांना उमेदवारी द्याच, तुम्हाला खरी शिवसेना समजेल

मुंबई : मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्याकडून उद्धव ठाकरेंच्या जुन्या विश्वासू सहकाऱ्याला मुंबई उत्तर पश्चिम लोकसभा मतदारसंघातून उमेदवारी मिळण्याची शक्यता आहे. ठाकरेंच्या शिवसेनेतून शिंदे गटात प्रवेश केलेल्या रवींद्र वायकर यांना निवडणुकीच्या रिंगणात उतरवण्याची तयारी एकनाथ शिंदे यांच्याकडून सुरु आहे. दरम्यान, रवींद्र वायकर यांच्या उमेदवारीच्या चर्चा सुरु असताना ठाकरे गटाचे नेते अनिल परब यांनी प्रतिक्रिया दिली आहे. तुम्ही त्यांना उमेदवारी द्याच, तुम्हाला 'खरी शिवसेना' समजेल, असे आवाहन परब यांनी केले आहे.

मोदींच्या हत्येचा कट रचला जातोय भाजप नेते मधुकर चव्हाणांचा दावा

गुहागर। पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वात भारत जगात शक्तिशाली बनण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे त्यांच्या हत्येचा कट रचला जात आहे, असा खळबळजनक दावा भाजपचे ज्येष्ठ नेते मधुकर चव्हाण यांनी केला आहे. ते महायुतीच्या गुहागर येथील सभेत बोलत होते. यावेळी त्यांनी शिवसेनेच्या ठाकरे गटाचे प्रमुख उद्धव ठाकरे व राष्ट्रवादी काँग्रेस शरद पवार पक्षाचे अध्यक्ष शरद पवार यांच्यावही निशाणा साधला. मधुकर चव्हाण म्हणाले की, सध्या घड्याळाचे काटे पुन्हा उलटे फिरवण्याचा प्रयत्न होत आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी पुन्हा सत्तेत आले तर भारत शक्तिशाली होईल अशी भीती काही लोकांना वाटत आहे. त्यामुळे मोदींच्या हत्येचा कट रचला जात आहे. कमळ हा आपला प्राण, तर घड्याळ हा आपला श्वास आहे. त्यामुळे पुढील महिनाभर घड्याळ डोळ्यांपुढे ठेवून कामाला लागा.

प्रतिनिधी मुंबई

एप्रिल आणि मेसारख्या अधिक वीज मागणी असलेल्या काळात किमान २२ दिवसांसाठी २९.७० लाख टन कोळसासाठी औष्णिक वीज उत्पादन कंपन्यांनी ठेवणे केंद्रीय ऊर्जा आयोगाने अनिवार्य केले आहे. मात्र, त्या तुलनेत राज्य सरकार मोहानिर्मिती या वीज उत्पादन कंपनीकडे सरासरीपेक्षा सहा दिवसांचा कोळसासाठी कमी आहे. मात्र, विजेच्या मागणीनुसार वीज उत्पादन करण्यासाठी पुरेसा कोळसा उपलब्ध असल्याचे कंपनीने म्हटले

70 ते 80 टक्के औष्णिक वीजनिर्मिती आहे. महानिर्मिती कंपनीची स्थापित वीजनिर्मिती क्षमता १३ हजार १५२ मेगावॉट आहे. त्यामध्ये कोळसा आधारित औष्णिक विजेचा वाटा ९५४० मेगावॉट आहे. कंपनीकडून सध्या दररोज सरासरी ६ हजार ते ८२०० मेगावॉट वीजनिर्मिती होत आहे. यासंबंधी कंपनीच्या उच्चपदस्थ सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार,

'घरचे पवार आणि बाहेरचे पवार' हे वक्तव्य सून म्हणून आलेल्या मुलीचा अपमानच

प्रतिनिधी मुंबई बारामती लोकसभा मतदारसंघांमध्ये पवार विरुद्ध पवार सामना रंगला आहे. यातच अजित पवार आणि शरद पवार यांनी देखील एकमेकांवर आरोप प्रत्यारोप सुरू केले आहेत. मात्र, या संदर्भात अजित पवार यांच्या पत्नी सुनेत्रा पवार यांच्यावर टीका करताना शरद पवार यांनी घरचे पवार आणि बाहेरून आलेले पवार असे म्हणत बारामतीकरांना सुप्रिया

'महानिर्मिती'कडे 16 दिवसांचाच कोळसासाठा

मुळे यांना मतदान करण्याचे आवाहन केले होते. आता शरद पवार यांच्या या वक्तव्यावर टीका होत आहे. सामाजिक कार्यकर्ता अंजली दमानिया यांनी एका सोशल मीडिया पोस्टच्या माध्यमातून शरद पवार यांच्यावर टीका केली आहे. 'मूळ पवार आणि बाहेरून आलेले पवार' या माध्यमातून शरद पवार यांना काय म्हणायचे आहे? एखादी महिला तीस वर्षे, चाळीस वर्षे लाम करून आल्यानंतर एका घरात राहत असेल, तर ती त्यांची होत नाही? बाहेरून आलेली राहते का? असा प्रश्न सामाजिक कार्यकर्ता अंजली दमानिया यांनी शरद पवार यांना विचारला आहे. वास्तविक काही दिवसांपूर्वी शरद पवार यांनी मुली बाबतीत केलेले वक्तव्य खूप छान वाटले होते. शरद पवार यांच्या मुली विषयीचे विचार ऐकून प्रतिसील विचार असल्याची जाणीव झाली होती. मात्र, आता माझ्यासारख्या सामाजिक कार्य करणाऱ्या महिलेला पवार यांचे आताच वक्तव्य अजिबात आवडणारे नाही.

अंजली दमानिया यांची शरद पवारांवर टीका

जिल्ह्यातील हदगावमध्ये आले होते. यावेळी झालेल्या सभेत ते बोलत होते. सभेला उद्योग मंत्री उदय सामंत, अभिनेते गोविंदा, आमदार भीमराव केराम यांच्यासह स्थानिक लोकप्रतिनिधी, पदाधिकारी यांनी उपस्थिती होती. मुख्यमंत्री शिंदे यांनी यावेळी

'संविधान' हे आमच्यासाठी गीता-बायबल-कुराणासारखे..

'ते' कोणीच बदलू शकत नाही!

मोदींची स्पष्टोक्ती

वृत्तसंस्था बारमेर

400 पारची चर्चा होत आहे, कारण तुम्ही मला दहा वर्षे चांगले काम करण्यापासून रोखण्याचा प्रयत्न केला. देशातील जनतेला तुम्हाला शिक्षा द्यायची आहे. तुम्ही संविधानाबाबत नेहमी खोटे काँग्रेसचा विरोध आहे. काँग्रेस डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आले, तरीदेखील ते संविधान रद्द करू शकत नाहीत. आमच्यासाठी गीता, रामायण, बायबल, कुराण हे संविधान आहे, असा पलटवार करीत पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी विरोधकांना सुनावले.

राजस्थानच्या बारमेरमध्ये सभा घेतली. यावेळी पंतप्रधान मोदी यांनी काँग्रेसवर जोरदार निशाणा साधला आणि इंडिया आघाडीच्या जाहीरनाम्यात केलेल्या घोषणेबाबतही विरोधकांना फैलावर घेतले.

ज्यांना काँग्रेसने कधीच विचारले नाही, त्या लोकांना

मोदी विचारतो. आपल्या आदिवासी समाजातील मुलांच्या प्रगतीसाठी आम्ही एकलव्य मॉडेल निवासी शाळा उघडत आहोत. आदिवासी समाजाला सिकलसेल ॲनिमियापासून मुक्त करण्यासाठी आम्ही मोहीम राबवत आहोत. राष्ट्रहिताच्या प्रत्येक कामाला काँग्रेसचा विरोध आहे. काँग्रेस देशविरोधी असलेल्या प्रत्येक शक्तीसोबत उभी आहे. राम मंदिर उभारण्याचे पवित्र कार्य होते,

काँग्रेस त्यावर बहिष्कार टाकते, राजस्थानमध्ये रामनवमीच्या मिरवणुकीत दगडफेक केली जाते आणि काँग्रेस दंगलखोरांना संरक्षण देते. घुसखोर देशात येतात, तेव्हा काँग्रेस त्यांचे स्वागत करते. भारताच्या फाळणीला विरोध करणाऱ्या दलित आणि शीख बांधवांना नागरिकत्व देणाऱ्या CAA ला त्यांचा विरोध आहे. ही नेमकी कोणती आघाडी आहे, जी देशविरोधी काम करते, अशी टीकाही मोदींनी यावेळी केली.

मुख्यमंत्री शिंदेचा विरोधकांना टोला

जनतेविरोधात सत्ता स्थापन केल्याने त्यांचा टांगा पलटी करावा लागला !

बोलतांना सांगितलं की, विरोधक आमचे सरकार आज पडेल, उद्या पडेल म्हणत असताना उलट अजित पवार आमच्यात सहभागी झाले. आता मनसे देखील महायुतीमध्ये आल्याने आणखीनच सरकार मजबूत झाले आहे. त्यामुळे त्यांचा ज्योतिषी कच्चा निघाला, असं म्हणत त्यांनी दीड वर्षात राबवलेल्या कामाचा पाढा वाचला. पोलीस भरतीसाठी मुदत वाढ देण्यात आली असून मराठा समाजातील विद्यार्थ्यांना एसईसीचे प्रमाणपत्र देण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. तसेच मराठा आरक्षणाच्या विरोधात न्यायालयात गेलेल्यांना स्थगिती

मिळाली नाही. कारण हे आरक्षण टिकण्यासाठी आमच्याकडे डेटा आहे, असे मुख्यमंत्री शिंदे यांनी यावेळी सांगितले. पूर्वीचे सरकार अहंकारी होते. केंद्राकडे मदत मागायची म्हटले तर, त्यांचा अहंकार आडवा येत होता. पण, घरी आणून कोणी देत नसतं. आम्ही दिल्लीत वारंवार महाराष्ट्रासाठीच जातो. त्यांच्याकडे कोणता अजेंडा आणि झेंडा पण नाही. कमिशन आणि करपान, अशी त्यांची निती आहे. तर, आपल्याकडे नेशन फस्ट अर्थात राष्ट्र प्रथम आहे. त्यामुळे विरोधकांच्या पायाखालची वाळू सरकली असल्याची टीका शिंदे यांनी केली.

राजकीय जाण आणि समज नसेल तर निरर्थक गोष्टी करू नका !

प्रकाश आंबेडकरांचा तुषार गांधींवर पलटवार

प्रतिनिधी मुंबई

जर तुमच्याकडे राजकीय ज्ञान आणि समज नसेल तर निरर्थक गोष्टी करणायत आणि निराधार आरोप करण्यात तुमचा वेळ घालवू नका. काळच सत्य परिस्थिती समोर आणेल. खरे तर, आताच सगळे संकेत दिसत आहेत. पण, तुम्ही डोळे झाकल्यासारखे संदर्भहीन ज्योता काहीही आधार नाही असे वक्तव्य करून जनतेमध्ये संभ्रम निर्माण करू नका, अशा शब्दांत प्रकाश आंबेडकरांनी महात्मा गांधींचे नातू तुषार गांधी यांच्या वक्तव्यावर पलटवार केला आहे.

प्रकाश आंबेडकरांनी घेतलेली भूमिका भाजपच्या फायद्याची आहे, असे विधान महात्मा गांधींचे नातू तुषार गांधी यांनी केले होते. त्यावर प्रकाश आंबेडकरांनी संतप्त उत्तर दिले. तुम्ही केलेले विधान अत्यंत चुकीचे, कोणताही आधार नसलेले आणि वंचित बहुजनांच्या राजकारणात अडथळा निर्माण करणारे आहे. लोकशाही आणि स्वतंत्र राजकीय नेतृत्वासाठीच्या

प्रयत्नांना, तसेच वर्ग, जात- धर्माच्या पलीकडे जावून सुरू असलेल्या सर्वसमावेशक राजकारणाला नाकारणारे आहे असे प्रत्युत्तर प्रकाश आंबेडकरांनी दिले आहे. प्रकाश आंबेडकर म्हणाले की, तुमच्या आजोबांची ब्रिटिशांविरुद्धची चळवळ सर्वसमावेशक होती, पण तुमचे विचार आणि राजकारणामध्ये तशी स्पष्टता दिसत नाही. महाविकास आघाडीने वंचित बहुजन आघाडीसोबत कसा व्यवहार केला हे तुम्हाला माहिती नाही का? त्यांचे राजकारण किती अलिप्त आहे हे तुम्हाला माहीत नाही का?. महाविकास आघाडी आणि भाजपच्या नेत्यांमध्ये झालेली तडजोड तुम्हाला माहिती नाही का? अशी तुषार गांधींची कानउघडणी केली.

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या 133 जयंतीनिमित्त चैत्यभूमी येथे राज्यपालांचे अभिवादन

प्रतिनिधी
भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १३३ व्या जयंतीनिमित्त राज्यपाल रमेश बैस यांनी आज चैत्यभूमी स्मारक येथे त्यांच्या पुतळ्यास पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले. यावेळी बुद्धवंदना घेण्यात आली. तसेच चैत्यभूमीवरील भिमज्योतीस पुष्प अर्पण करण्यात आले.

यावेळी मुंबई महानगरपालिकेचे आयुक्त भूषण गगराणी, मुंबई शहरचे जिल्हाधिकारी संजय यादव, मुंबई उपनगरचे जिल्हाधिकारी

राजेंद्र क्षीरसागर, मुंबई महानगरपालिकेच्या अतिरिक्त आयुक्त डॉ.आश्विनी जोशी यांच्यासह डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समन्वय समितीचे महासचिव नागसेन कांबळे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे अनुयायी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. चैत्यभूमी येथे मुंबई महानगरपालिकेच्या वतीने भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जीवन चरित्रावर चित्र प्रदर्शन आणि मुंबई शहर जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या वतीने लोकसभा सार्वत्रिक निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर मतदार जनजागृती स्टॉल उभारण्यात आला.

रेड लाईट एरियामध्ये मतदान जनजागृती अभियान

■ सांगली

281 मिरज विधानसभा मतदारसंघ, उत्तम नगर येथे समृद्ध लोकशाही संदर्भात मिरज येथे रेड लाईट एरियामध्ये मतदान जागृती अभियानांतर्गत रेड लाईट एरिया येथे तहसिलदार अपर्णा मोरे धुमाळ यांच्या मार्गदर्शनाखाली जनजागृती मोहिम राबविण्यात आली. यावेळी सोडा आपले सर्व काम, चला करूया आपले मतदान! चुनाव नही, मतदान करे! नवभारत का निर्माण करे! अशा प्रबोधनपर घोषणा देऊन मतदान करण्याचे आवाहन करण्यात आले.

प्रबोधन फेरीनंतर कॉर्नर सभेमध्ये नोडल ऑफिसर तथा उपशिक्षणाधिकारी गणेश भांबुरे, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी पूजा कणसे, स्वीप सदस्य संगीता खटावकर, शफिया जमादार व आस्था बेघर महिला निवारा केंद्र, भीमांगन महिला संस्थेच्या

सुरेखा शाहीन शेख यांनी मार्गदर्शन केले.

कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक वेश्या एड्स मुकाबला परिषदेचे मीनाक्षी कांबळे यांनी तर स्वागत श्रीमती रेणुका काळे यांनी केले. याप्रसंगी निर्भयपणे मतदान करण्याची प्रतिज्ञा घेण्यात आली. यावेळी जनकल्याण आरोग्यसेवा फाउंडेशनचे रमजान खलिफा, राजेश साळुंखे यांच्यासह परिसरातील बहुसंख्य महिला उपस्थित होत्या.

काँग्रेसला पुन्हा धक्का, रोहन गुप्ता यांचा भाजपात प्रवेश

अहमदाबाद: देशभरात लोकसभा निवडणुकीचे वारे वाहत आहेत. त्यामुळे सध्या एका पक्षातून दुसऱ्या पक्षात येणाऱ्या जाणाऱ्यांची संख्याही वाढली आहे. ऐन निवडणुकीच्या तोंडावर देशभरात काँग्रेस पक्षाला गळती लागली आहे. महाराष्ट्रानंतर आता गुजरातमध्येही काँग्रेस पक्षातील प्रमुख नेत्यांकडून बाहेरची वाट धरण्यात येत आहे. वडिलांची प्रकृती ठीक नसल्याची माहिती देत काँग्रेसच्या रोहन गुप्ता यांनी आपला उमेदवारी नाकारली होती. त्याच रोहन गुप्ता यांनी आता भाजपात प्रवेश करत काँग्रेस पक्षातील मोठा धक्का दिला आहे. मागील महिन्यात काँग्रेसचे नेते रोहन गुप्ता यांनी पक्षाच्या संपर्क विभागाशी संबंधित एका नेत्यावर आरोप केला होता.

काँग्रेसचा इतिहासच नाही, हेतूही धोकादायक

मंदिरे पाडून जमिनी बळकावल्या, रामनवमीच्या शोभायात्रेवर दगडफेक केली

■ वृत्तसंस्था करौली

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी म्हणाले की, काल काँग्रेसच्या एका मोठ्या नेत्याने म्हटले होते, कच्चाथीवू हे बेट आहे. तिथे कोणी राहतो का? मग या वाळवंटाला काय म्हणायचे, जिथे कोणीच राहत नाही. देशसेवा हीच असते का? ही पद्धत आहे का? ही त्यांची मानसिकता आहे. त्यांच्यासाठी देशाचा रिकामा भाग म्हणजे जमिनीचा तुकडा आहे, उद्या हे काँग्रेसवाले एवढेच बोलून राजस्थानसारख्या सीमावर्ती राज्याची रिकामी जमीन कोणत्याही देशाला देऊ शकतात. काँग्रेसचा इतिहासच धोकादायक नाही, तर त्यांचे हेतूही धोकादायक आहेत. पंतप्रधानांनी गुरवारी येथील करौली-कैलादेवी

मार्गावरील सिद्धार्थ सिटी येथे विजय शंखनाद रॅलीला संबोधित केले.

मोदी म्हणाले- 60 वर्षांपासून सत्तेत असलेल्या काँग्रेसची यादी बरीच मोठी आहे. मी तुम्हाला राजस्थान भूमीतील एका मोठ्या पापाबद्दल सांगतो, ज्याची क्षमा आणि प्रायश्चित्त नाही. राजस्थानच्या

सन्मानाशी आणि अस्मितेशी खेळत आहेत. व्होट बँक शांत करण्यासाठी काँग्रेसने घाणेरडा खेळ केला. तृष्टीकरण आणि भ्रष्टाचारासाठी काँग्रेस नेत्यांनी मंदिरे पाडली आणि त्यांच्या जमिनी ताब्यात घेतल्या. येथे रामनवमीच्या शोभायात्रेवर दगडफेक करण्यात आली.

पंतप्रधान म्हणाले, ज्या राम मंदिरावर राजस्थानच्या ढोलपूरने अयोध्येत 500 वर्षांच्या प्रतीक्षेनंतर बांधलेल्या भव्य राम मंदिरासाठी दगड पाठवले, त्याच राम मंदिरावर काँग्रेस पक्षाचे नेते कसली भाषा बोलत आहेत. या लोकांनी तर राम मंदिराच्या प्रतिष्ठेवर बहिष्कार टाकला. मोदी म्हणाले- विकसित भारताचा संकल्प पूर्ण करण्यासाठी माझा प्रत्येक क्षण हा तुमच्या नावावर आहे, प्रत्येक

क्षण हा देशाच्या नावावर आहे. म्हणूनच मी म्हणतो, 2047 साठी 24x7. ते म्हणाले- करौली सांगत आहे की 4 जून 400 पार करेल. राजस्थान पुन्हा मोदी सरकार म्हणत आहे. राजस्थानमध्ये प्रत्येक घरात पाणी पोहोचेल, ही मोदींची गॅरंटी आहे. सरकारी नोकऱ्यांमध्ये तरुणांना लुटण्यासाठी काँग्रेस संधी शोधते. पेपर फुटीचा कारखाना उभारण्यात आला.

पंतप्रधान म्हणाले- काँग्रेसचे राष्ट्रीय अध्यक्षही उघडपणे देशाच्या एकात्मतेसमोर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करत आहेत. ते परदेशात काश्मीरचे गुणगान गातात. जेव्हा मी राजस्थानमध्ये काश्मीरबद्दल बोलतो तेव्हा ते विचारतात...काश्मीरमजून 370 हटवले तर राजस्थानची चिंता काय आहे. मला

काँग्रेस पक्षाला एवढेच सांगायचे आहे... कान देऊन ऐका आणि माझा व्हिडिओ तुमच्या नेत्यांनाही पाठवा. राजस्थानचा काश्मीरशी काय संबंध आहे, हे काँग्रेसचे नेते समजून घेत आहेत. राजस्थानच्या शूर शहीदांच्या घरी जाऊन विचारा, त्यांच्या गावची माती सांगेल राजस्थानचे काश्मीरशी काय नाते आहे. राजस्थानच्या अनेक वीरांनी काश्मीरच्या मातीवर बलिदान दिले आहे. तुम्ही मला विचारा काय प्रकरण आहे. या मातीत शहीदांच्या श्रद्धा आहेत, राजस्थानचा काश्मीरशी काय संबंध. सत्तेपासून दूर राहिल्याने त्यांची विचारसरणी इतकी संकुचित झाली आहे की, ते राणा प्रताप्यांच्या भूमीला विचारतात की, काश्मीरचा उर्वरित देशाशी काय संबंध.

अरविंद केजरीवाल यांना आणखी एक झटका खासगी सचिव बिभव कुमार बडतर्फ

■ वृत्तसंस्था नवी दिल्ली

दिल्लीचे मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल यांच्या अडचणी दिवसेंदिवस वाढत चालल्या आहेत. केजरीवाल यांचे खासगी सचिव बिभव कुमार यांना बडतर्फ करण्याचा आदेश जारी करण्यात आलाय. दिल्लीच्या दक्षता विभागाने हा आदेश जारी केला आहे. कथित दारू घोटाळा प्रकरणी ईडीकडून बिभव कुमार यांची देखील अनेकवेळा चौकशी करण्यात आली आहे.

एका कर्मचाऱ्याला धमकावल्याप्रकरणी बिभव कुमार यांच्याविरुद्ध 2007 मध्ये गुन्हा दाखल करण्यात आला

होता. त्यानंतर आता बिभव कुमार यांची खासगी सचिवपदी झालेली नियुक्ती बेकायदेशीर ठरवण्यात आली आहे. या सोमवारी ईडीकडून बिभव कुमार यांची पुन्हा चौकशी करण्यात आली होती.

केजरीवाल सध्या तिहार जेलमध्ये आहेत. मात्र गेल्या २ दिवसांपासून त्यांना मोठे धक्के बसलेत. कथित दारू घोटाळा प्रकरणी केजरीवाल यांच्या

अडचणी वाढत असताना ही मोठी कारवाई मानली जात आहे. मंगळवारी झालेल्या सुनावणीत केजरीवाल यांना झालेली अटक योग्य असल्याचं दिल्ली उच्च न्यायालयाने म्हटलं, तसेच याबाबतची याचिका फेटाळली. त्यानंतर बुधवारी वकिलांना आठवड्यातून पाच वेळा भेटता यावे अशी याचिका केली होती, ही याचिका देखील दिल्ली उच्च न्यायालयाने फेटाळून लावली. त्यावर त्यांनी सुप्रीम कोर्टात धाव घेतली. येथे तात्काळ सुनावणी व्हावी अशी मागणी केली होती. मात्र येथेही विशेष खंडपीठ स्थापन करण्यात आले नाही.

बौद्ध धर्म हिंदू धर्माचा भाग नाही, धर्मांतर करण्याआधी कायदेशीर प्रक्रिया आवश्यक

■ वृत्तसंस्था अहमदाबाद

गुजरात सरकारने बौद्ध धर्मात धर्मांतर करण्यासाठी नवीन परिपत्रक जारी करत नवीन नियम लागू केलाय. बौद्ध धर्म हा वेगळा धर्म असून त्याचा हिंदू धर्माशी संबंध नसल्याचं गुजरात सरकारने आपल्या परिपत्रकात म्हटलंय. गुजरात सरकारच्या या नव्या नियमानुसार, ज्या कोणी व्यक्तीला बौद्ध धर्मात धर्मांतर करायचे असेल तर त्याला कायदेशीर प्रक्रिया पार पाडावी लागेल. तसेच धर्मांतर करणार असल्याची माहिती जिल्हाधिकाऱ्यांना एका महिन्याआधी द्यावी लागेल.

दरम्यान गुजरातमध्ये धर्मांतरासाठी धर्म स्वातंत्र्य कायदा, 2003 च्या तरतुद आहे. यानुसार, हिंदू धर्मातून बौद्ध, जैन आणि शीख तसेच इतर धर्मात धर्मांतर

स्वीकारणाऱ्यांच्या अर्जावर नियमानुसार कार्यवाही होत नसल्याचं सरकारच्या निदर्शनास आल्यानंतर गुजरात राज्याच्या गृह विभागाने ८ एप्रिल रोजी हे परिपत्रक जाहीर केले होते.

परिपत्रकावर उपसचिव (गृह) विजय बंधेका यांनी स्वाक्षरी आहे. गुजरातमध्ये दरवर्षी दसरा आणि इतर सणांना आयोजित कार्यक्रमांमध्ये बहुतांश दलित मोठ्या प्रमाणावर बौद्ध धर्म स्वीकारत असल्याचं दिसून आले आहे. "ज्या धर्मांतर प्रकरणांमध्ये पूर्वपरवानगी मागून अर्ज

गुजरात सरकारचे स्पष्टीकरण

दाखल केले जातात. त्या संबंधित कार्यालये असे अर्ज निकााली जात आहेत. परंतु अनेक प्रकरणात अर्जदाराने दाखल केलेल्या अर्जात घटनेच्या कलम 25(2) नुसार शीख, जैन आणि बौद्ध धर्म हिंदू धर्मात समाविष्ट असल्याचं म्हटलंय. यामुळे धर्मांतर करताना अर्जदाराला परवानगी घेण्याची आवश्यकता नसल्याचं सांगितलं, असं धर्मांतर परिपत्रकात म्हटलंय.

दरम्यान जाहीर करण्यात आलेल्या परिपत्रकानुसार, जिल्हा दंडाधिकारी कार्यालये मनमानीपणे गुजरात धर्म स्वातंत्र्य कायद्याचा अर्थ लावला जातोय. हिंदू धर्मातून बौद्ध धर्मात परिवर्तन करण्याची परवानगी मागणाऱ्या अर्जांमध्ये नियमानुसार प्रक्रिया पाळली जात नसल्याचे गृहविभागाच्या निदर्शनास आले आहे.

Across State अक्रॉस मुंबई

युनायटेड महाराष्ट्रीय साऊथ इंडियन फाऊंडेशन

संजय मं. भैरे

संपादक

मुंबई अध्यक्ष

डिजिटल मिडीया संपादक संघटना

दुर्जनांचा नाश करून
कुशल प्रशासनाचा
आदर्श प्रस्थापित
करणारे मर्यादा पुरुषोत्तम,
श्री रामचंद्र यांना वंदन,

श्री रामनवमीच्या
शुभेच्छा!

संपादकीय

भारतात राष्ट्रीय स्तरावरील डिजिटल आरोग्य विषयक पायाभूत सुविधा निर्माण करणे

भारतातील आरोग्य सेवा उपलब्ध होण्यात संस्थात्मक आणि प्रणालीगत आव्हाने आहेत. यात पुरेशा पायाभूत सुविधांचा आणि आरोग्य सेवा व्यावसायिकांचा अभाव, आर्थिक अडचणी, आणि माहिती सातत्याने शोध करण्याला प्रतिबंध करणाऱ्या बाबी आणि मानकांच्या विविध श्रेणींसह खंडित आरोग्य सेवा व्यवस्थेचा समावेश आहे. आरोग्यसेवा किफायतशीर असण्याचा मुद्दा, आरोग्य सेवा दूर अंतरावर असणे आणि आरोग्य सेवा व्यवस्थेची दूरवस्था अशा समस्यांमुळे सध्या ४७.१ टक्के लोकांना वैद्यक खर्च स्वतःच सोसावा लागतो, ज्यामुळे आरोग्य विषयक असमानता वाढते. ‘आयुष्मान भारत प्रधान मंत्री जन आरोग्य योजने’चे उद्दिष्ट आरोग्य विषयक केंद्रे व निरामय केंद्रे आणि आरोग्य विमा संरक्षण या दोन परस्परसंबंधित घटकांद्वारे सर्वांना आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याचा विस्तार करणे हा आहे. असंसर्गजन्य रोग, माता व बालकांसाठीची आरोग्य सेवा आणि मोफत अत्यावश्यक औषधे व निदान सेवा समाविष्ट करणारी सर्वसमावेशक प्राथमिक आरोग्य सेवा पुरवणाऱ्या विद्यमान उपकेंद्रांमध्ये आणि प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमध्ये परिवर्तन करण्यावर पहिला घटक आधारित आहे, तर नंतरच्या घटकाचे उद्दिष्ट प्राथमिक आणि दुय्यम आरोग्यसेवेसाठी प्रति कुटुंब ५ लाख रुपयांचे आरोग्य विमा संरक्षण प्रदान करण्याचे आहे, ज्यामध्ये ५० टक्के भारतीय जनतेचा समावेश होतो आणि त्यामुळे ही जगातील सर्वात मोठी सार्वजनिक विमा योजना बनते. ‘आयुष्मान भारत प्रधान मंत्री जन आरोग्य योजने’चे उद्दिष्ट आरोग्य केंद्रे व निरामय केंद्रे आणि आरोग्य विमा संरक्षण या दोन परस्परसंबंधित घटकांद्वारे सर्वांना आरोग्य उपलब्ध होण्याचा विस्तार करणे हे आहे. मात्र, सर्वांना आरोग्य विषयक सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात, याकरता योजनेचा विस्तार करण्यासाठी आयुष्मान भारत योजनेचा कणा डिजिटल वापरावर म्हणजेच आयुष्मान भारत डिजिटल मोहिमेवर अवलंबून आहे. यामध्ये पुढाकार वाढवण्यासाठी, गुणवत्तेचे निरीक्षण करण्यासाठी आणि उत्तरदायित्व सुनिश्चित करण्यासाठी तंत्रज्ञानाचा प्रभावी वापर समाविष्ट आहे. डिजिटल आरोग्य विषयक सुविधांमध्ये रोगांना प्रतिबंध करण्याची व आरोग्यावरील खर्च कमी करण्याची क्षमता असून यामुळे लोकांना दीर्घकालीन आरोग्य स्थितींवर लक्ष ठेवण्यास मदत होते. आरोग्य सेवा उपलब्ध करून आणि त्यांची गुणवत्ता सुधारून आरोग्य सेवेतील व्यवस्थेसंदर्भातील समस्यांवर मात करणे हे त्यांचे उद्दिष्ट आहे. मात्र, प्रायोगिक तत्त्वाच्या आणि लागू करण्याच्या पलीकडे पोहोचणे, वाढणे आणि एकत्रीकरण करणे या प्रमुख समस्यांपैकी एक बनल्या आहेत. डिजिटल वापर वाढत असूनही, डिजिटल आरोग्याची परिसंस्था अद्यापही नवजात टप्प्यावर आहे आणि या व्यवस्थेला रुग्ण्यासाठी बदलाला गती मिळवणे आवश्यक आहे. ‘आयुष्मान भारत डिजिटल मिशन’ याकरता उत्तेजन देत असताना, भारतातील आरोग्य विषयक माहिती डिजिटल, प्रमाणित अथवा इंटरऑपरेबल नाही आणि ती संशोधकांना, चिकित्सकांना आणि धोरणकर्त्यांना सहज उपलब्ध नाही. डिजिटल आरोग्य विषयक परिसंस्थेची निर्मिती ही ‘आधार’पेक्षाही अधिक कठीण आहे, याचे कारण या प्रक्रियेत विविध स्तरांवरील भागधारकांचा समावेश आहे. ‘आयुष्मान भारत डिजिटल मोहिमे’ची रचना भारताच्या वेगवेगळ्या क्षेत्रातील डिजिटल सार्वजनिक सेवांचा बांधणीवर जसे की आधार, यूपीआय, डिजिटॉकर आणि वापरकर्ता डेटा शेअरिंग व्यवहार करण्यास संमती देणारा इलेक्ट्रॉनिक दस्तावेज (कन्सेंट ऑर्टिफिकट) तयार करण्यात आली आहे आणि त्यामगे ‘मॉड्यूलर’ आणि ‘इंटरऑपरेबल’ असा हेतू आहे. त्यावर डिजिटल नोंदणी, आरोग्य नोंदी आणि आरोग्य दावे यांचा समावेश असलेले ‘हेल्थ डेटा एक्सचेंज’ आहे. हे नंतर प्रतिबंधात्मक काळजी, निदान व उपचारांसाठी टेलिमेडिसिन आणि इतर आरोग्य सेवा सेवांसाठी ‘युनिफाइड हेल्थ इंटरफेस’द्वारे उपलब्ध केले जाते, जे सार्वजनिक व खासगी नवकल्यांनाच्या आणि ऑन्लिकेशनच्या रचनेसाठी व्यासपीठ उपलब्ध करते. इतर देशांमधील राष्ट्रीय डिजिटल आरोग्य एकीकरणाची प्रक्रिया सेवा खंडित होण्यावर मात करू शकलेली नाही. ‘आयुष्मान भारत’च्या माध्यमातून आरोग्य सेवांच्या उपलब्धतेचा विस्तार होत असताना, ‘मिसिंग मिडल’ची महत्त्वाची समस्या उद्भवते. ‘मिसिंग मिडल’-म्हणजे लोकसंख्येतील असा वर्ग जो सार्वजनिक आरोग्य विम्याद्वारे संरक्षित होण्याइतपत गरीब नाहीत आणि खासगी विम्याचा खर्च सोपू शकतील इतके श्रीमंतीही नाहीत. हा वर्ग लोकसंख्येच्या ३० टक्के आहे, ज्यातील ५० टक्के लोकांचा सार्वजनिक आरोग्य विमा योजनेत आणि २० टक्के लोकांचा सामाजिक आरोग्य विम्याद्वारे आणि खासगी स्वयंसेवी आरोग्य विमा योजनेत विमा असतो. ‘आयुष्मान भारत डिजिटल मिशन’च्या रचनेत एकत्रित केलेल्या, एपीआय-सक्षम, परस्परांमध्ये ऑपरेट करता येईल, अशा आरोग्यविषयक माहितीच्या परिसंस्थेचा प्रस्ताव आहे, जी भारतातील मोबाइल फोन्स आणि वैशिष्ट्यपूर्ण ओळख प्रणालींच्या जवळपास-सार्वत्रिकरीत्या उपलब्धतेचा फायदा घेते आणि आरोग्य विषयक ओळखपत्र, आरोग्याची काळजी घेणाऱ्या काळजी घेणाऱ्या व्यावसायिकांच्या नोंदणीव्यतिरिक्त सर्व माहिती केंद्रीकृत सव्हर्समध्ये साठवून ठेवते आणि गुणवत्ता, सुरक्षितता आणि कार्यक्षमता सुधारते. याशिवाय, विविध भागधारकांच्या पद्धतींचे आणि स्वास्त्याचे व्यवस्थापन करणे आणि त्यांना डिजिटल आरोग्य एकात्मता तसेच डेटा साठवणूक व वापराविषयी गोपनीयतेविषयीच्या चिंतेने केल्या जाणाऱ्या कामाच्या आणि संस्थेच्या नव्या पद्धतींशी जोडणे यांच विचार होणे बाकी आहे. संस्थात्मक व्यवस्थेची बहुविविधता लक्षात घेता, उपक्रम लवचिक मानकांवर आणि परस्पर कार्य करण्यायोग्य प्रक्रियांवर आधारित असायला हवे. आयुष्मान भारत डिजिटल मिशन’च्या रचनेत एकत्रित केलेल्या, एपीआय-सक्षम, परस्परांमध्ये ऑपरेट करता येईल, अशा आरोग्यविषयक माहितीच्या परिसंस्थेचा प्रस्ताव आहे, जी भारतातील मोबाइल फोन्स आणि वैशिष्ट्यपूर्ण ओळख प्रणालींच्या जवळपास-सार्वत्रिक उपलब्धतेचा फायदा घेते आणि आरोग्य विषयक ओळखपत्र, आरोग्याची काळजी घेणाऱ्या व्यावसायिकांच्या नोंदणीव्यतिरिक्त सर्व माहिती केंद्रीकृत सव्हर्समध्ये साठवून ठेवते आणि गुणवत्ता, सुरक्षितता आणि कार्यक्षमता सुधारते. विविध संपर्ककीकृत उत्पादनांची किंवा प्रणालींची परस्परांशी सहजपणे कनेक्ट होण्याच्या आणि माहितीची देवाणघेवाण करण्याच्या मूलभूत क्षमतेची मानके आणि इंटरफेस परिभाषित होणे आवश्यक आहे, जोणेकरून आयुष्मान भारत डिजिटल मोहिमेच्या इन्टेल मॉड्यूलर रचनेचा तसेच संपूर्ण परिसंस्थेत डेटा संरक्षणाच्या अत्यावश्यकतेचा आणि रुपांच्या संमती व्यवस्थापन प्रणालींच्या सुसंवादाचा व एकत्रीकरणाचा लाभ मिळेल. भागधारकांची विविधता लक्षात घेता, नियोजकांनी विद्यमान भागधारक गटांमधील बदल व्यवस्थापनासाठी उत्तरदायी असणे आवश्यक आहे. याचे कारण असे की, अशा भागधारकांकडे नोंद ठेवण्याची आणि माहिती व्यवस्थापनाची विद्यमान पद्धतीही अस्पू शकते, ज्यांना योग्य ‘एपीआय’द्वारे आमंत्रित करण्यासाठी आणि व्यवस्था-स्तरावर नियमांचे पालन करण्यासाठी पद्धतशीर आणि संरचित करणे आवश्यक ठरते. भागधारकांच्या गरजा समजून घेतल्या जातील हे सुनिश्चित करण्यासाठी आयुष्मान भारत डिजिटल मोहिमेत ‘फीडबॅक लूप’ची एक प्रणाली समाविष्ट करायला हवी. नवीन प्रणालीद्वारे जबाबदाऱ्या व दायित्वाची नवीन क्षेत्रे निश्चित केली गेली जातील आणि त्याचा वापर केला जाईल.

हवामान बदल, आरोग्याचा अधिकार आणि स्त्री-पुरुष समानता यांच्यात समतोल साधण्याचा संघर्ष

जागतिक आरोग्य संघटनेच्या स्थापनेच्या स्मरणार्थ दरवर्षी ७ एप्रिल हा दिवस जागतिक आरोग्य दिन म्हणून साजरा केला जातो. या वर्षांच्या उत्सवाची संकल्पना ‘माझे आरोग्य, माझे हक्क’ आहे, ज्याचा उद्देश भौगोलिक, सामाजिक किंवा सांस्कृतिक स्थानांचा विचार न करता सर्व व्यक्तींकरता सुलभ आणि दर्जेदार आरोग्य सेवांचा, शिक्षणाचा आणि माहितीचा पुरस्कार करणे हा आहे. आज, ‘आरोग्य हक्कात’, एखाद्याचे आरोग्य, शारीरिक एकात्मिकता व सूचित संमती यांचे व्यवस्थापन आणि नियंत्रण करण्याचा अधिकार समाविष्ट आहे; आरोग्य-संबंधित बाबींमध्ये सक्रिय निर्णय घेणे आणि छळ, वाईट वागणूक किंवा हानिकारक पद्धतींपासून संरक्षण हे जगभरातील किमान १४० देशांमध्ये घटनात्मकदृष्ट्या अनिवार्य ठरले आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेची घटना (१९४८). मानवी हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा (१९४८) आणि अनेक जागतिक व प्रादेशिक मानवाधिकार करारांसह विविध आंतरराष्ट्रीय दस्तावेजांमध्ये जन्मजात मानवी हक्क म्हणून आरोग्याला मान्यता मिळाली आहे.

विशेषतः कमी विकसित राष्ट्रांमधील सर्वात असुरक्षित समुदायांकरता ‘धोका वाढवणाऱ्या’ हवामान विषयक बदलांमुळे महिलांचे आरोग्य विषयक अधिकार धोक्यात येतात.

या वारंवार पुनरावृत्ती केलेल्या वचनबद्धतेनंतरही, जगभरातील ४.५ अब्जाहून अधिक लोकांना अद्यापही अत्यावश्यक आरोग्य सेवा आणि संरक्षण लाभत नाही. ‘उद्दिष्ट पूर्तीकरता योग्य’ अशा जागतिक आरोग्य विषयक रचनेचा सामना करणाऱ्या विविध आव्हानांपैकी, येऊ घातलेल्या हवामानाच्या संकटाला आणि त्याच्याशी संबंधित आरोग्य विषयक धोक्यांना लवचिक असलेल्या आरोग्य व्यवस्थेची पुनर्रचना करण्याची तातडीची गरज आहे, ज्यामध्ये लिंग समानतेचा विचार हा एक महत्त्वाचा पैलू बनला आहे. विशेषतः कमी विकसित राष्ट्रांमधील सर्वात असुरक्षित समुदायांचा ‘धोका वाढवणाऱ्या’ हवामान विषयक बदलांमुळे महिलांचे आरोग्य विषयक अधिकार धोक्यात येतात, जागतिक संवादांमध्ये हवामान-आरोग्य-लिंगसापेक्ष संबंध मुख्य प्रवाहात आणण्याची गरज ओळखून, संयुक्त राष्ट्र हवामान बदल परिषदेच्या-कॉप २८ परिषदेने, जागतिक आरोग्य संघटनेच्या संयुक्त विद्यमाने प्रेह्लियादांच आरोग्य दिन आणि हवामान-आरोग्य मंत्रीस्तरीय बैठकीचे आयोजन केले होते. या लेखात हवामान बदल-प्रेरित आरोग्य संकटांचा लिंग समानतेवर होणाऱ्या परिमाणांवर लक्ष केंद्रित करण्यात आले आहे. हा एक महत्त्वाचा मुद्दा आहे, जो हवामानाला साजेशी आरोग्य व्यवस्थेची रचना करताना अधोरेखित होणे आवश्यक आहे.

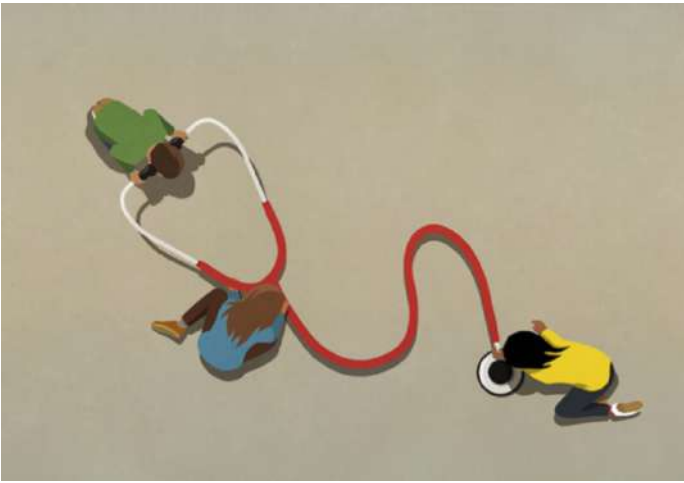
सार्वजनिक आरोग्यावर हवामान बदलांचा होणारा परिणाम

हवामानातील बदल मानवी आरोग्याकरता विविध माध्यमांद्वारे महत्त्वाचे धोके निर्माण करतात. समुद्रपातळी वाढत्या पातळीपासून बदललेल्या पर्जन्यवृष्टीच्या नमुन्यांपर्यंत आणि तीव्र हवामानाच्या घटनांपर्यंत, पर्यावरणीय परिणामांचा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्षपणे मानवी आरोग्यावर परिणाम होतो. थेट परिणामांमध्ये तीव्र तापमानाचा समावेश होतो, जसे की उष्णतेची अथवा थंडीची लाट येणे, श्वासोच्छ्वासाच्या आजारांसारखा आधीपासून जडलेला विकार बळावणे. या व्यतिरिक्त, चक्रीवादळासारख्या टोकाच्या हवामानाच्या घटनांमुळे इजा होऊ शकते आणि सार्वजनिक सेवांमध्ये व्यत्यय येऊ शकतो, ज्यामुळे आरोग्यावर विपरित परिणाम होतो. अप्रत्यक्षपणे, हवामानातील विसंगती मलेरिया,

डेंग्यू, मेंदूज्वर आणि कॉलरा यांसारख्या संसर्गजन्य रोगांचा धोका वाढतो. हवामान आणि आरोग्य यांच्यातील संबंध ऐतिहासिक काळापासून मान्य केले गेले असले तरी, संशोधन, विकास आणि धोरण-निश्चिती करतांना त्याकडे मर्यादित लक्ष पुरवले गेले आहे. मात्र, अतिसंवेदनशील लोकांना हवामानाच्या तीव्रतेचा बसलेला फटका लक्षात घेता, हवामान बदलामुळे उद्भवलेल्या आरोग्यविषयक आव्हानांना कसे सामोरे जाता येईल, याबाबत पुन्हा विचार सुरू झाला आहे. पर्यावरण, आरोग्य आणि विकास क्षेत्रांनी परस्परांशी नव्याने संवाद साधणे आणि समन्वित प्रयत्न करणे आवश्यक आहे.

थेट परिणामांमध्ये तीव्र तापमानाचा समावेश होतो, जसे की उष्णतेची अथवा थंडीची लाट येणे, श्वासोच्छ्वासाच्या आजारासारखा आधीपासून जडलेला विकार बळावणे.

हवामान बदलाचे सार्वजनिक आरोग्यावर होणारे परिणाम कमी करणे अवघड आहे, कारण पर्यावरणीय घटक आणि वैयक्तिक निर्णयक्षमता असे दोन्हीही

आरोग्यावर परिणाम करणारे ठरतात. उदाहरणार्थ, हवामान बदलामुळे प्रादेशिक उष्णतेच्या लाटांमध्ये अपेक्षित वाढ होऊन, व्यापक प्रमाणात आरोग्याला धोके निर्माण होऊ शकतात. मात्र, महिला, मुले आणि वृद्ध यांसारख्या असुरक्षित गटांना ओळखून प्रतिबंधात्मक उपाय योजण्यासारख्या सक्रिय उपाययोजना केल्याने आरोग्यावर होणारे प्रतिकूल परिणाम कमी होऊ शकतात. जैविक संवेदनशीलता, सामाजिक-आर्थिक स्थिती आणि सांस्कृतिक संदर्भांसह इतर अनेक घटक या असुरक्षिततेत योगदान देतात.

२००८ सालच्या जागतिक आरोग्य दिनी ‘हवामान बदलापासून आरोग्याचे संरक्षण’ या मोहिमेसह योजलेले वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रम हे आरोग्य सेवा विषयक धोरणांत हवामानातील बदलांना अनुरूप उपाय समाविष्ट करण्यासाठी योजलेल्या जागतिक प्रयत्नांचे उदाहरण आहे. ‘हवामान बदलापासून आरोग्याचे संरक्षण: जगातील संशोधनाचे प्राधान्यक्रम’ या अहवालात जागतिक आरोग्य विषयक समानता वाढवण्याच्या व्यापक प्रयत्नांमध्ये हवामान बदलांमुळे आरोग्यावर होणाऱ्या परिणामांना अंतर्भूत करण्याच्या अत्यावश्यकतेवर प्रकाशझोत टाकण्यात आला आहे. या संदर्भात, विशिष्ट हवामान बदल कमी करण्याच्या आणि हवामान बदलाशी जुळवून घेणाऱ्या रणनीतींच्या जमा-खचनेचे मूल्यांकन करणे आणि आरोग्यविषयक जोखीमांमध्ये हळूहळू होणारे बदल हवामानातील परिवर्तनशीलतेशी नीटपणे जोडण्याकरता धोरणारी

संबंधित जोखीम मूल्यांकन वाढविण्यावर भर देणे अत्यावश्यक आहे.

हवामान धोरणातील आरोग्याच्या २०२३च्या पुनरावलोकनात, सार्वजनिक आरोग्याला प्राधान्य देणे आणि हवामान बदलाचा सामना करण्याच्या राष्ट्रीय प्रयत्नांत ते एकात्मिक करण्याची आवश्यकता जागतिक आरोग्य संघटनेने व्यक्त केली आहे. अलिकडच्या वर्षांत हवामान बदलाचे आरोग्यावर होणारे प्रतिकूल परिणाम स्पष्टपणे दिसून येत असताना, राष्ट्रीय स्तरावर निर्धारित योगदान (एनडीसीज) व दीर्घकालीन कमी उत्सर्जन आणि विकास धोरणांमध्ये आरोग्यविषयक विचारांचा समावेश करण्यात लक्षणीय प्रगती झाली आहे. सध्या, उपलब्ध ‘राष्ट्रीय स्तरावर निर्धारित योगदाना’पैकी ९१ टक्के आरोग्य विषयक पैलू आहेत, ज्यात २०१९ मधील ७० टक्क्यांवरून लक्षणीय वाढ दिसून येते. याशिवाय, विविध क्षेत्रांत आरोग्याला प्रोत्साहन देणारी हवामान विषयक उद्दिष्टे आणि धोरणे विकसित करण्याकडे कल वाढत आहे, ज्यामध्ये हवामान बदल कमी करणे, हवामान बदलांशी जुळवून घेणे, अंमलबजावणीची साधने, हानी व नुकसान आणि दीर्घकालीन शाश्वत विकास धोरणांचा समावेश आहे.

हवामान धोरणात लिंगसमानता अद्यापही गायब आहे का? ‘युनायटेड नेशन्स फ्रेमवर्क कन्व्हेंन्शन ऑन क्लायमेट चेंज’ मान्य करते की, स्त्रियांना उच्च जोखीमांचा सामना करावा लागतो आणि हवामान बदलाच्या परिणामांचा मोठा भार त्यांना सहन करावा लागतो. हे

विशेषतः आरोग्यावर होणाऱ्या विपरित परिणामांच्या बाबतीत दिसून आले आहे. त्यामुळे लिंग-संबंधित आरोग्य असमानता आणि विषमता वाढते. विशेषतः ज्या देशांमध्ये महिलांचे प्रमाण जास्त आहे अथवा त्या गरीबीत लोटले जाण्याची जिथे शक्यता अधिक असते, अशा जगभरातील १४१ पेक्षा जास्त देशांत, नैसर्गिक आपत्तींत पुरुषांपेक्षा सरासरी जास्त महिलांचा मृत्यू ओढवतो. आपत्तींची तीव्रता ही तफावत अधिक वाढवते, ज्यामुळे हवामान-संबंधित घटनांचा लिंगानुसार होणारा परिणाम अधोरेखित होतो.

विकसित देशांतील शहरी भागात, कमाल तापमानामुळे हवामानात मोठे बदल झाल्याने मृत्यूंवर वाढल्याचे दिसून आले आहे. तापमान वाढल्याने हिवाळ्यातील मृत्यू कमी होऊ शकतात, परंतु उन्हाळ्यातील मृत्यूंस प्रमाण वाढू शकते, यांत स्त्रियांची असुरक्षितता लक्षणीयरीत्या वाढल्याचे दिसून येते. वाढत्या तापमानामुळे मलेरियाचा प्रसार होण्यासही हातभार लागतो, ज्यामुळे गर्भवती महिलांना अचानक गर्भपात, अकाली प्रसूती, मृत जन्म आणि कमी वजनाचे बाळ यांसारख्या गुंतागुंतीच्या जोखीमांना सामोरे जावे लागते. वाढत आणि उष्णकटिबंधीय चक्रीवादळांच्या दरम्यान, सापेक्ष अस्थिरतेचा महिलांवर पुरुषांपेक्षा अधिक विपरीत परिणाम होतो. उदाहरणार्थ- बांगलादेशातील १९९१च्या चक्रीवादळाच्या आपत्तीत बळी पडलेल्यांमध्ये ९० टक्के बळी महिला होत्या, असे दिसून आले आहे.

त्याचप्रमाणे, अनेक विकसनशील देशांतील दुष्काळी प्रदेशांत, महिलांना पाणीटंचाईचा जास्त भार सहन करावा लागतो, दूषित स्रोतांकडून पाणी आणताना त्यांना आरोग्य विषयक धोक्यांचा सामना करावा लागतो, ज्यामुळे अतिसारसारखे जलजन्य रोग होतात, हे बालमृत्यूंचे एक महत्त्वाचे कारण आहे.

याशिवाय, विकसित राष्ट्रे आणि कमी विकसित राष्ट्रांमधील लिंग-आधारित आरोग्य विषयक असमानतेची सूक्ष्म समज विकसित करणे आवश्यक आहे. हे हवामानाशी संबंधित आरोग्य धोरणातील महिलांच्या वाढत्या भूमिकेला मुख्य प्रवाहात आणण्याकरता महत्त्वाचे ठरते. कमी विकसित राष्ट्रांमध्ये, महिलांकडे अनेकदा पर्यावरणीय ऱ्हासाचा निष्क्रीय बळी म्हणून पाहिले जाते, ज्यामध्ये आरोग्याच्या समस्या जसे की विषारीपणा, नैसर्गिक आपत्ती अथवा सामाजिक-आर्थिक बदल हे शेतीचे आधुनिकीकरण आणि जमीन वापरातील बदल यामुळे उद्भवतात. याउलट, विकसित राष्ट्रांमधील महिलांकडे पर्यावरणाच्या दृष्टीने अधिक जागरूक आणि त्यांच्या कल्याणाबाबत सक्रिय असलेल्या सहभागी या दृष्टिकोनातून पाहिले जाते. मात्र, जितेजागते अनुभव अनेकदा या सोप्या कथनांना नकार देतात. परिणामी, या गुंतागुंतीची जाणीव करून देणाऱ्या नियमावलीची तातडीने गरज आहे.

वाढत्या तापमानामुळे मलेरियाचा प्रसार होण्यासही हातभार लागतो, ज्यामुळे गर्भवती महिलांना अचानक गर्भपात, अकाली प्रसूती, मृत जन्म आणि कमी वजनाचे बाळ यांसारख्या गुंतागुंतीच्या जोखीमांना सामोरे जावे लागते.

हवामान बदल-प्रेरित आव्हानांच्या दरम्यान, जागतिक आरोग्य विषयक विषमता समजून घेत त्याकडे लक्ष पुरवताना हे अधिकाधिक स्पष्ट होत आहे की, हवामान, आरोग्य आणि लिंग समानता यांचा परस्परांशी संबंध आहे. आरोग्य हा मूलभूत मानवी हक्क असल्याचे ओळखून, विशेषतः कमी विकसित राष्ट्रांतील असुरक्षित प्रदेशांतील हवामान बदलाचे प्रतिकूल परिणाम कमी करण्यासाठी लिंग-संवेदनशील दृष्टिकोन हवामान विषयक आणि आरोग्य विषयक धोरणांत समाविष्ट करणे अत्यावश्यक आहे. लिंग समानता आणि सामाजिक न्यायाच्या दिशेने केलेले प्रयत्न लवचिकता निर्माण करण्यासाठी आणि हवामान बदलाच्या पार्श्वभूमीवर आरोग्य विषयक न्यायाला आणि कल्याणाला चालना देण्यासाठी अत्यावश्यक ठरतात. आरोग्य आणि इतर लिंग-संवेदनशील शाश्वत विकास उद्दिष्टे प्राप्त करण्यासाठी परस्परसंबंधांना संबोधित करणारे सर्वांगीण दृष्टिकोन स्वीकारणे हे सर्वाकरता समान व शाश्वत आरोग्य विषयक परिणाम साध्य करण्यासाठी महत्त्वाचे ठरू शकतात. हवामान, विकास आणि आपत्तींचा धोका कमी करण्याच्या सद्य धोरण विषयक चौकटीत लिंग-संवेदनशील दृष्टिकोना अंतर्भूत केल्याने हे परिणाम संभाव्यतः कमी होऊ शकतात. अशा प्रकारे, अनेक आर्थिक क्षेत्रांमध्ये सहकार्य करणे, डेटा संकलन आणि देखरेख वाढवणे, लिंग-विशिष्ट उद्दिष्टांचा मागोवा घेणे आणि सर्व प्रमुख भागधारकांचा सहभाग सुनिश्चित करणे अत्यावश्यक आहे. सामाजिक परिवर्तन घडविणाऱ्या हवामान विषयक धोरणात महिलांचे सक्षमीकरण करून महिलांवर हवामान बदलांचा होणारा विपरित परिणाम कमी करायला हवा. हवामान बदलाशी जुळवून घेणाऱ्या धोरणांचा अवलंब केल्यास धोरणांची परिणामकारकता वाढू शकते.

चीन हवामानात बदल घडवतोय का? भारताची चिंता वाढली

19 जानेवारी रोजी उत्तराखंडमध्ये बॉर्डर रोड ऑर्गनायझेशन (BRO) च्या 35 पायाभूत सुविधा प्रकल्पांचे उद्घाटन करतात, भारताचे संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह म्हणाले की, “देशातील (भारत) हवामान बदल ही केवळ हवामानाशी संबंधित घटना नाही तर ती राष्ट्रीय सुरक्षेशी संबंधित बाब आहे.” राजनाथ सिंह यांनी चीनचा उल्लेख न करता हे स्पष्ट विधान केले. त्यांनी सूचित केले की “अलिकडच्या वर्षांत काही (भारतीय) सीमावर्ती राज्ये जसे की उत्तराखंड, हिमाचल प्रदेश आणि सिक्कीम आणि लडाख सारख्या केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये नैसर्गिक आपत्तींची संख्या वाढली आहे. हिमालयाचा विस्तार इतर राज्यांमध्येही आहे पण अशा घटना काही राज्यांपुरत्याच मर्यादित आहेत आणि आपण त्याकडे दुर्लक्ष करू शकत नाही.”

मात्र, सिमल अगदी स्पष्ट आहे कारण पश्चिम क्षेत्र (लडाख प्रदेशातील अक्साई चिन), मध्यक्षेत्र (हिमाचल प्रदेश आणि उत्तराखंड) आणि पूर्वेकडील क्षेत्र (सिक्कीम आणि अरुणाचल प्रदेश) तिबेटशी सीमा सामायिक करतात. पण वास्तविक या राज्यांमधून जी नियंत्रण रेषा (LAC) जाते त्यावर भारत आणि चीन यांच्यात वाद आहे.

2018 मध्ये, आसामच्या राज्य सरकारने सांगितलं की, फारसा पाऊस न पडताही, राज्यात तीव्र पूर आला. तिबेटच्या नैसर्गिक परिसंस्थेमध्ये चीनने हस्तक्षेप केल्यामुळे पुराची तिसरी लाट आली.

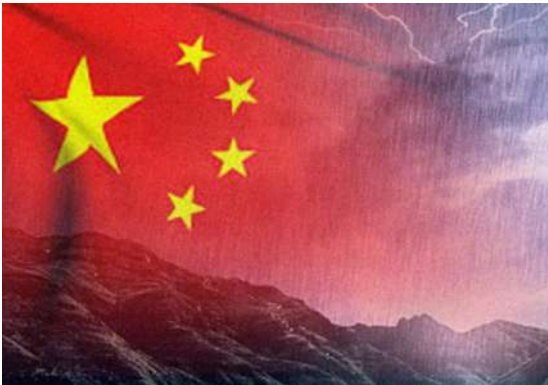
राजनाथ सिंह यांनी सांगितलं की, “भारताच्या संरक्षण मंत्रालयाने हे अत्यंत गांभीर्याने घेतले आहे आणि या मुद्द्यावर कोणत्याही शत्रू देशाच्या सहभागाचा अभ्यास करण्यासाठी आणि नाकारण्यासाठी मित्र देशांची मदत घेतली जाईल.” ‘शत्रू’ हा शब्द स्वयंस्पष्ट आहे

कारण भारताचे चीनशी संबंध खराब आहेत. यापूर्वी भारतातील काही राज्यांनी चीनच्या हस्तक्षेपाचा अंदाज लावला होता. 2018 मध्ये, आसामच्या राज्य सरकारने सांगितलं की, फारसा पाऊस न पडताही, राज्यात तीव्र पूर आला. तिबेटच्या नैसर्गिक परिसंस्थेमध्ये चीनने हस्तक्षेप केल्यामुळे पुराची तिसरी लाट आली. त्यामुळे चीन हवामानात फेरफार करत आहे का, हा प्रश्न उरतोच?”

2020 मध्ये, चीनच्या राज्य परिषदेने एक परिपत्रक जारी केले की, चीनमध्ये 2025 पर्यंत विकसित हवामान हाताळणी प्रणाली असेल आणि कृत्रिम पावसाचे एकूण क्षेत्रफळ 5.5 दशलक्ष चौरस किलोमीटरपेक्षा जास्त असेल. 2035 पर्यंत, चीनची हवामान बदल प्रणाली ऑपरेशन्स, तंत्रज्ञान आणि सेवांच्या बाबतीत जगभरात प्रगत पातळीवर पोहोचतील पाहिजे. जून 2023 मध्ये, राष्ट्रीय विकास आणि सुधारणा आयोग (सिक्कीम आणि अरुणाचल प्रदेश) तिबेटशी सीमा सामायिक करतात. पण वास्तविक या राज्यांमधून जी नियंत्रण रेषा (LAC) जाते त्यावर भारत आणि चीन यांच्यात वाद आहे.

2018 मध्ये, आसामच्या राज्य सरकारने सांगितलं की, फारसा पाऊस न पडताही, राज्यात तीव्र पूर आला. तिबेटच्या नैसर्गिक परिसंस्थेमध्ये चीनने हस्तक्षेप केल्यामुळे पुराची तिसरी लाट आली.

राजनाथ सिंह यांनी सांगितलं की, “भारताच्या संरक्षण मंत्रालयाने हे अत्यंत गांभीर्याने घेतले आहे आणि या मुद्द्यावर कोणत्याही शत्रू देशाच्या सहभागाचा अभ्यास करण्यासाठी आणि नाकारण्यासाठी मित्र देशांची मदत घेतली जाईल.” ‘शत्रू’ हा शब्द स्वयंस्पष्ट आहे

कायमस्वरूपी किंवा गंभीर परिणाम देणारे पर्यावरण सुधारित तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यास प्रतिबंधित करते. सध्या 78 देश या कराराचे पक्ष आहेत.

2020 मध्ये, चीनच्या राज्य परिषदेने एक परिपत्रक जारी केले की, चीनमध्ये 2025 पर्यंत विकसित हवामान हाताळणी प्रणाली असेल आणि कृत्रिम पावसाचे एकूण क्षेत्रफळ 5.5 दशलक्ष चौरस किलोमीटरपेक्षा जास्त असेल.

कृत्रिम पावसाचा वापर भारताच्या संरक्षण मंत्र्यांचे "हवामान राष्ट्रीय सुरक्षा म्हणून" हे विधान योग्य आहे. चीनच्या हेतू आणि कृतींबद्दल भारताच्या चिंता खालील कारणांसाठी

न्याय्य आहेत. पहिलं म्हणजे, चीनने ENMOD वर स्वाक्षरी न केल्यामुळे हवामानाशी छेडछाड न करण्याच्या मानकांचे पालन करण्यास बांधील नाही. 2005 मध्ये, चीनने मान्य केले की हा करार केवळ चीनच्या हॉंगकॉंग आणि किंवा इतर शात्रूत्वाच्या वापरावर बंदी घालण्याचे अधिवेशन पातित करतो. हा करार कोणत्याही देशाला लष्करी किंवा इतर देशाला विनाश, हानी किंवा दुखापत करण्याचे साधन म्हणून व्यापक,

2022 हिवाळी ऑलिंपिक आणि इतर प्रसंगी मोठ्या प्रमाणावर हवामान बदल कवायती आयोजित करून चीनने आधीच आपली क्षमता प्रदर्शित केली आहे. सामानात आलेल्या कृत्रिम पावसामुळे वायू प्रदूषणासाठी जबाबदार पॉपॅम 2.5 ची पातळी दोन तृतीयांश पेक्षा जास्त कमी झाली आणि हवेची गुणवत्ता कमी झाली. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या मानकानुसार “सामान्य” वरून “चांगले” पर्यंत सुधारले. तिसरे, सध्या चीन सर्वात मोठा हवामान बदल कार्यक्रम राबवतो. 1949 पासून चीनने आपल्या हवामान बदल कार्यक्रमात सातत्याने प्रगती केली आहे, मग ते 1978 मध्ये चीनी हवामानशास्त्र संस्थेच्या स्थापनेद्वारे असो किंवा 2022 मध्ये पहिले "हवामान हाताळणी कायदा" पास करणं असो. 2005 मधील पंचवार्षिक योजनेत हवामानाचा घटक म्हणून समावेश करण्यात आला. 2012-2017 कालावधीत हवामान लवचिकता

कार्यक्रमांना समर्थन देण्यासाठी 1.34 अब्ज वायट कार्यक्रम आले. 2018 मध्ये तिबेट पठारावर सर्वात मोठे हवामान नियंत्रण यंत्र बसवण्याची सुरुवात असो किंवा आणखी काही, चीनने हवामान बदल कार्यक्रमात सातत्याने प्रगती केली आहे.

चौथ म्हणजे भारत जवळ असल्याने, तिब्वती पठारावर चीनने पाऊस वाढवण्यासाठी इंधन जाळणारे यंत्र बसवणे हे भारत आणि दक्षिण आशियासाठी चिंताजनक आहे. साउथ चायना मॉर्निंग पोस्टच्या वृत्तानुसार, तिबेट, झिजियांग आणि इतर ठिकाणांच्या हिमालयीन स्लॉप वर प्रयोग म्हणून 500 पेक्षा जास्त भट्ट्या लावण्यात आल्या आहेत.

ढगामधून पाऊस निर्माण करण्याच्या या कृतीमुळे होऊ शकणार्या अनेपेक्षित धोक्यांपासून वाचण्यासाठी भारताने तिबेटच्या पठारावर चीनच्या हवामान नियंत्रणाच्या कारवायांवर लक्ष ठेवले पाहिजे.

ढगामधून पाऊस निर्माण करण्याच्या या कृतीमुळे होऊ शकणार्या अनेपेक्षित धोक्यांपासून वाचण्यासाठी भारताने तिबेटच्या पठारावर चीनच्या हवामान नियंत्रणाच्या कारवायांवर लक्ष ठेवले पाहिजे. हवामानाचा वापर पूर्वी युद्धात शस्त्र म्हणून केला जायचा होता, याचा विचार करता भारताने चीनच्या या कारवायांचे भू-राजकीय आणि धोरणात्मक परिणाम तपासले पाहिजेत. तसेच, कृत्रिम हवामान बदलामुळे येऊ शकणऱ्या आपत्तींना तोंड देण्यासाठी भारताने आपले कौशल्य विकसित करणे आवश्यक आहे.

द्विभाषी लोगों को कम होता है अल्जाइमर रोग का खतरा, अध्यन में हुआ चौंकाने वाला खुलासा

आमतौर पर लोगों को 60-65 साल के बाद अल्जाइमर (भूलने की बीमारी) होने का खतरा रहता है, लेकिन अब एक नए अध्यन में चौंकाने वाला खुलासा हुआ है। अध्ययन में बताया गया है कि अगर आपको दो भाषाएं आती हैं और आप दूसरी भाषा धाराप्रवाह बोल लेते हैं तो आपको अल्जाइमर होने का खतरा कम होगा।

यदि अल्जाइमर बीमा है तो यह अन्य लोगों की तुलना में आपको सात साल से ज्यादा समय तक इस बीमारी से दूर रखने में मदद करता है। वैज्ञानिकों का मानना ​​है कि विदेशी भाषा बोलने से आपके दिमाग की अच्छी कसरत होती है, जिससे भूलने की बीमारी को दूर करने में मदद मिलती है।

मौजूदा अध्ययनों के विशेषण में पाया गया कि द्विभाषी लोगों में एक भाषा बोलने वालों की तुलना में औसतन पांच से सात साल बाद

भी अल्जाइमर होने का खतरा कम रहता है। एक अन्य अध्ययन से यह भी पता चलता है कि कोई व्यक्ति जितनी अधिक धाराप्रवाह से दूसरी भाषा बोलता है, उसे उतना बेहतर संरक्षण मिलता है। यह शोध मास्को के एचएसई विश्वविद्यालय और नॉर्थमिड्रिया विश्वविद्यालय द्वारा किया गया था। यह अध्ययन 'फ्रंटियर्स इन साइकोलॉजी' जर्नल में प्रकाशित हुआ।

शोधकर्ता बोले - भाषा हर

समय हमारे साथ रहती है

रूस में नेशनल रिसर्च यूनिवर्सिटी हायर स्कूल ऑफ इकोनॉमिक्स (एचएसई) के फेडेरिको गैलो ने कहा कि निष्कर्ष बताते हैं कि अल्जाइमर से बचाव के लिए द्विभाषावाद सबसे मजबूत तरीकों में से एक हो सकता है। उन्होंने कहा, 'हम शारीरिक व्यायाम कर सकते हैं और छोड़ सकते हैं, एक आहार से किसी अन्य पर जा सकते हैं, या नौकरी

बदल सकते हैं, लेकिन भाषा हर समय हमारे साथ रहती है और हम हर समय उसका उपयोग करते रहते हैं।

अल्जाइमर स्मृति, सोच और व्यवहार को करती है प्रभावित गौरतलब है कि अल्जाइमर ब्रिटेन में मृत्यु का बड़ा कारण है। नौ लाख ब्रिटिशवासियों की इस कारण मौत हो चुकी है। वहीं, अमेरिका में लगभग 50 लाख लोग भी इस बीमारी के साथ जी रहे हैं, जिसे मिटाने के लिए वैज्ञानिकों ने दशकों और लाखों पाउंड खर्च किए हैं।

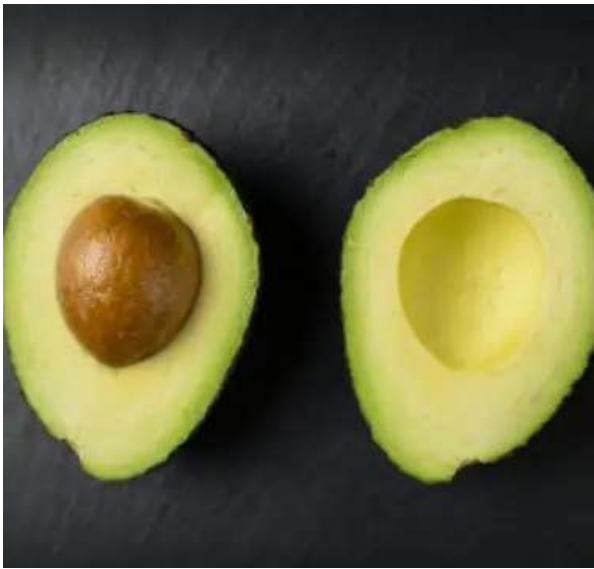
शोधकर्ताओं ने बताया अल्जाइमर एक ऐसी बीमारी है, जो स्मृति, सोच और व्यवहार को प्रभावित करती है। अध्ययन में बताया गया कि वैज्ञानिकों ने 60 साल से अधिक उम्र के लोगों को इस शोध में शामिल किया, जिनमें कुछ लोग धाराप्रवाह दूसरी भाषा

बोलते थे, वहीं कुछ को सिर्फ एक ही भाषा आती थी।

मस्तिष्क की उम्र बढ़ाने के लिए कोई इलाज नहीं

शोधकर्ता फेडेरिको गैलो ने कहा कि मस्तिष्क की उम्र बढ़ने के लिए कोई मौजूदा इलाज नहीं है, इसे देखते हुए सामान्य रूप से इसकी शुरुआत को धीमा करने के तरीके खोजना महत्वपूर्ण है। उन्होंने कहा मस्तिष्क की उम्र बढ़ने से रोकने या धीमा करने के लिए आज वास्तव में कोई प्रभावी दवा उपलब्ध नहीं है। वहीं, फार्मास्युटिकल उपचार विकसित करने में भारी वित्तीय संसाधन लगते हैं। इसलिए, मस्तिष्क की उम्र बढ़ने को धीमा करने के लिए वैकल्पिक, गैर-दवा वाले तरीकों को खोजना और शोध करना विज्ञान में प्राथमिकता होनी चाहिए।

वजन घटाने से लेकर मजबूत बालों तक, एवोकाडो खाने से मिल सकते हैं कई फायदे

अर्थाइटिस - एवोकाडो में एंटी- इन्फ्लेमेट्री गुण पाए जाते हैं, जो अर्थाइटिस के इलाज में बहुत उपयोगी हैं। इसके अलावा यह जोड़ों और मांसपेशियों की सूजन कम करने में भी मदद करता है।

आंखों के लिए फायदेमंद - इसमें विटामिन ए की अच्छी मात्रा पाई जाती है जिससे आंखों की रोशनी तेज होती है। यदि आपके आंखों की रोशनी कमजोर है तो इसे डाइट में जरूर शामिल करें।

बालों के लिए भी फायदेमंद - एवोकाडो पल्प को मेश करके बालों की जड़ों में लगाने से फायदा मिल सकता है। यह बालों को मजबूत करता है और डैमेज होने से भी बचाता है।

वेट लॉस - यदि आप बढ़ते वजन को नियंत्रित करना चाहते हैं तो एवोकाडो फायदेमंद साबित हो सकता है। इसमें मौजूद फाइबर से पेट भरा रहता है और जल्दी-जल्दी भूख नहीं लगती है।

भारत में हर साल 10 लाख लोगों को होता है कैंसर

देश में हर साल लगभग 10 लाख लोग कैंसर की चपेट में आते हैं। इनमें 80 प्रतिशत से अधिक में इस जानलेवा बीमारी का पता तीसरी और चौथी स्टेज में जाकर चलता है।

राष्ट्रीय प्रशामक देखभाल कार्यक्रम (एनपीपीसी) के सलाहकार डॉ. नरेश पुरोहित ने रिविजर को यहां इसकी जानकारी दी। उन्होंने कहा कि अधिकांश मामलों में कैंसर का पता तीसरी और चौथी स्टेज में जाकर चलता है, जिसमें उपचार बहुत कम प्रभावी होता है।

उन्होंने बताया कि भारत में कई लोग कैंसर, गंभीर चोटों की जटिलताओं, अल्जाइमर या पार्किंसन जैसे तंत्रिका संबंधी रोगों से मर रहे हैं। वह कोझिकोड स्थित इंस्टीट्यूट ऑफ पैलिएटिव

मेडिसिन द्वारा आयोजित 'एडवांस लाइफ प्लानिंग' पर एक वेबिनार को संबोधित कर रहे थे।

इस दौरान उन्होंने कहा कि ऐसे रोगों में जब इलाज की कोई उम्मीद नहीं होती और रोगी भयंकर पीड़ा में होता है तो उनके जीवन को लंबा करने की कोशिश करना क्रूरता होगी। किसी रोग में लंबा जीने का मतलब यह नहीं है कि मरीज बेहतर जीवन जी रहा है।

कैंसर केयर के लिए एसोसिएशन ऑफ स्टडीज के प्रधान अन्वेषक डॉ. पुरोहित ने कहा, भारत में कैंसर, एड्स, डिमेंशिया, हृदय, यकृत या गुर्दे आदि की बीमारी से लाखों लोग पीड़ित हैं। देश में लगभग 25 लाख लोगों के एचआईवी/एड्स से पीड़ित होने का अनुमान है और लगभग 18 लाख लोग इनसे मिलने वाले दर्द से ग्रसित हैं। कुल

कैसे रखवाएं बच्चों के पहले कदम, चलना सिखाने के लिए अपनाएं ये टिप्स

आपने अपने बच्चे की पहली मुस्कान, पहली हंसी और पहली हर बात एंजॉय भी की होगी और आपको याद भी होगी। ऐसे में उनके पहले कदम भी बेहद जरूरी होते हैं। ये आपके और बच्चे दोनों के लिए जरूरी है। बच्चों के शुरूआती कदम आपके लिए यादगार रहेंगे और साथ ही बच्चे के आगे के जीवन के लिए भी जरूरी है। ये सभी मील के पत्थर की तरह होते हैं। बच्चे शुरू के एक साल में चलने की पूरी कोशिश करते हैं। कई बच्चे अपने पहले जन्मदिन तक भागना और दौड़ना शुरू कर देते हैं। इस रोमांचक समय के दौरान

आपको अपने बच्चे के मोटर स्किल्स के बारे में जानकारी रखनी चाहिए।

बच्चे चलना - फिरना कब शुरू करते हैं?

बच्चे अक्सर लगभग 12 महीने की उम्र में चलना शुरू कर देते हैं, लेकिन कुछ बच्चों के लिए इससे पहले या इसके बाद भी ये हो सकता है। आप अपने बच्चे को इसमें मदद कर सकते हैं। बच्चों को खड़ा होना सिखाएं। साथ ही कोशिश करें कि वो पकड़ कर चलना शुरू करें। हालांकि इसमें कोई जल्दबाजी न करें। बच्चे को इसके लिए उनकी क्षमता के

अनुसार ही करने दें।

अपने स्थान को बेबीप्रूफ करें

बच्चों के चलने से पहले आपको अपना घर बेबीप्रूफ भी करना होगा। अपने घर के फर्श को भी साफ रखें जिसपर बच्चे के गिरने की संभावना अधिक हो जाती है। घर में लगे नाजुक समानों को बच्चे की पहुंच से दूर रखें। बिजली के आउटलेट कवर करें।

नंगे पैर रखें

बच्चों को चलना सिखाने के लिए उन्हें नंगे पैर ही रखें। बच्चों को पहले फर्श पर पैर रखना सिखाएं और उन्हें अपने पैरों से ही ग्रिप बनाने दें। बच्चों के चलने में परफेक्ट होने तक जूते या चप्पल न पहनाएं।

सपोर्ट दें

बच्चे जब चलना सीखें तो उन्हें ये अकेले न करने दें। बच्चों को चलने में मदद करने के लिए उन्हें सपोर्ट दें और उनके साथ चलें। उन्हें महसूस करवाएं कि वो गिरेंगे नहीं या गिरेंगे तो आप उन्हें संभालने के लिए साथ हैं।

ट्रिप के दौरान मोबाइल से परफेक्ट फोटोग्राफी के लिए बेसिक टिप्स

फोटोग्राफी का शौक किसे नहीं है? खासकर शानदार कैमरे वाले मोबाइल फोन ने सभी को फोटोग्राफर बना दिया है। सभी मोबाइल से कई क्रिएटिव फोटोज कैप्चर करते हैं। आप भी अगर मोबाइल फोटोग्राफी का शौक रखते हैं, तो ट्रिप के दौरान अपने मोबाइल से ही शानदार फोटोज क्लिक कर सकते हैं। इन टिप्स को फॉलो करके आपको कोई फिल्टर लगाने की जरूरत नहीं पड़ेगी।

डायरेक्ट न पड़ रोशनी

आप अगर किसी खूबसूरत व्यु की फोटो क्लिक कर रहे हैं, तो याद रखें कि रोशनी उस चीज पर पड़े, जिसकी आप फोटो ले रहे हैं। कैमरे पर सीधी सूरज की रोशनी पड़ने पर आपकी फोटो सही नहीं आएगी, इसलिए कैमरे को ऐसे एडजेस्ट करें, जिससे लाइटिंग ठीक हो।

नेबर या क्लोजअप शॉट

आप नेबर यानी किसी पौधे या फूल की क्लोजअप फोटो दे रहे हैं, तो कैमरे को पास आकर उस चीज पर

फोकस करें। वहीं, अगर आप किसी चीज को हाइलेट फोटो लेना चाहते हैं, तो क्लोजअप शॉट लें, जिससे कि फोटो क्लियर क्लिक हो सके। ज्यादा दूरी से लेने पर फोटो को जूम करना पड़ेगा, जिससे फोटो के पिक्सेल खराब आएंगे।

मोड चेंज करके देखें

कुछ मोबाइल फोन में डिफॉल्ट मोड सेटिंग होती है। आप इन पर क्लिक करके चेक करें कि आप जिस भी चीज की फोटो लेना चाहते हैं, वह किस मोड में अच्छी आएगी। इससे आपका टाइम और मेहनत दोनों बच जाएंगे।

किसी ऐप का इस्तेमाल न करें

फोटो आप नॉर्मल कैमरे से ही लें। आप अगर किसी ऐप से फोटोज क्लिक करेंगे, तो इससे आपकी फोटो नेचुरल नहीं आएगी। आप चाहें, तो फोटो क्लिक करने के बाद एडिट कर सकते हैं।

दिल के इलाज की खुली राह

कोरोनारोधी टीकों को विकसित करने में जिस आनुवांशिक ट्रैकिंग तकनीक का उपयोग हुआ, उसके इस्तेमाल से दिल के दौर से हृदय को हुए नुकसान को ठीक किया जा सकता है। आनुवांशिक कोड दिल की कोशिकाओं को बनाने के लिए प्रोटीन उत्पन्न करते हैं।

फाइबर और मॉडर्न के कोरोनारोधी टीके इसी तकनीक का उपयोग करके विकसित किए गए हैं। माना जा रहा है कि इस अभूतपूर्व खोज से दिल के दौर का इलाज हो सकता है। ब्रिटेन के किंग्स कॉलेज के वैज्ञानिकों ने एमआरएनए का अध्ययन कर यह जानकारी हासिल करने में सफलता पाई है।

कोशिकाएं बढ़ सकेंगी

प्रमुख शोधकर्ता प्रो. मौरो गियाका ने बताया, हम सभी अपने दिल में मांसपेशियों की कोशिकाओं की एक निश्चित संख्या के साथ पैदा होते हैं। स्वस्थ मनुष्य की प्राकृतिक मौत तक कोशिकाओं की संख्या समान बनी रहती है।

लेकिन दिल का दौरा पड़ने की स्थिति में हृदय में खुद को ठीक करने की क्षमता नहीं होती। ऐसे में हमारा उद्देश्य एक ऐसा उपचार खोजना है, जो कोशिकाओं को बढ़ने

के लिए प्रेरित कर सके। ऐसे में यह शोध कारगर साबित हो सकता है। यदि ऐसा संभव हुआ तो कोशिकाओं को बढ़ाकर दिल को स्वस्थ किया जा सकता है।

माइक्रो आरएनए इंजेक्ट करेंगे

गियाका ने कहा, हृदय को हुए नुकसान को ठीक करना अब तक एक सपना ही था, लेकिन अब यह एक संभावना है। हम फाइबर और मॉडर्न के कोरोनारोधी टीकों की तर्ज पर नई प्रकार की वैक्सीन विकसित कर सकते हैं। इसके जरिये दिल में माइक्रो आरएनए को इंजेक्ट किया जा सकेगा, जो हृदय की कोशिकाओं तक पहुंचने और उन्हें स्वस्थ करने का काम कर सकता है।

बढ़ रहा हृदय रोग

- विश्व स्वास्थ्य संगठन के अनुसार 2019 में दिल से संबंधित बीमारियों से 1.79 करोड़ लोगों की मौत हुई। यह आंकड़ा वैश्विक मौतों का 32 फीसदी है। इनमें से 85 फीसदी मौतें दिल का दौरा और स्ट्रोक के कारण हुईं।

- भारत की बात की जाए तो यहां हर साल औसतन 24.8 फीसदी मौतों का कारण दिल से संबंधित बीमारियां हैं। वहीं, ब्रिटेन में हर साल एक लाख से ज्यादा लोग दिल की बीमारी की वजह से अस्पताल में भर्ती होते हैं।

गर्मियों में ज्यादा तरबूज खाने से आपकी सेहत पर कैसे पड़ सकता है बुरा असर? जानें ये हेल्थ फैक्ट्स

क्योंकि तरबूज का ग्लाइसेमिक इंडेक्स 72 होता है, जिसे बहुत ज्यादा माना जाता है इसलिए डायबिटीज के मरीजों को तरबूज ज्यादा नहीं खाना चाहिए। वहीं, हेल्थ रिपोर्टरस के अनुसार इसमें कार्ब्स की मात्रा बहुत कम होती है इसलिए जो लोग डाइटिंग करते हैं, वे इसे खा सकते हैं। इसके अलावा इसमें विटामिन सी, पोटेशियम, कॉपर, विटामिन बी5 और विटामिन ए के साथ-साथ प्लॉट कंफाउंड साइट्रलाइन और लाइकोपीन होता है। तरबूज

को समझें

वजन घटाने के लिए किसी भी फल या सब्जी में दो चीजें देखी जानी चाहिए। एक कैलोरी और दूसरी फाइबर। 100 ग्राम तरबूज में केवल

30 कैलोरी होती है। इसके अलावा इसमें 90% से ज्यादा पानी होता है, लेकिन, इसमें फाइबर की मात्रा कम होती है। 100 ग्राम तरबूज में केवल 0.4 ग्राम फाइबर होता है। इसमें मौजूद साइट्रलाइन एक्सट्रा फैट को बर्न करता है। तरबूज में मौजूद लाइकोपीन एक एंटीऑक्सिडेंट है, जो कोलेस्ट्रॉल लेवल और ब्लडप्रेशर को कंट्रोल में रखता है।

ज्यादा तरबूज खाने से क्या होता है

बहुत अधिक तरबूज खाने से आपके शरीर में फैट जलने की जगह बढ़ भी सकता है क्योंकि इसका ग्लाइसेमिक इंडेक्स 72 होता है। ग्लाइसेमिक इंडेक्स में आपके शरीर में कितना ग्लूकोज गया है, इसका पता चलता है। अगर आपको 30 ग्राम ग्लूकोज दिया जाए और कुछ समय बाद आपके ब्लड में ग्लूकोज के लेवल की जांच की जाए, तो आपने जो खाया है और रक्त में मौजूद ग्लूकोज की मात्रा के भागफल को 100 से गुणा (मल्टीप्लाई) करने पर खाए हुए पदार्थ का ग्लाइसेमिक इंडेक्स आ जाएगा। ऐसे में आप समझ सकते हैं कि तरबूज में मौजूद 72 ग्लाइसेमिक इंडेक्स आपकी हेल्थ पर बुरा असर भी डाल सकता है। वहीं, किसी भी चीज के ज्यादा खाने से आपको कई हेल्थ प्रॉब्लम्स तो होती ही हैं। ऐसे में तरबूज बहुत ज्यादा न खाएं। तरबूज में 91% पानी होता है। इससे लीवर में सूजन, ग्लूकोज लेवल के बढ़ने, डाइजेशन प्रॉब्लम और दिल से जुड़ी बीमारियां होने का खतरा हो सकता है।

सलमान खान के घर के बाहर चली गोली, बाइक पर आए थे बदमाश, पुलिस ने बढ़ाई एक्टर की सुरक्षा

मुंबई
सलमान खान के घर के बाहर रविवार सुबह गोली चलाए जाने की घटना सामने आई है. इस पर पुलिस ने मामला भी दर्ज कर लिया है और मामले की जांच शुरू कर दी है. सलमान खान पर खतरे को देखते हुए उनकी सुरक्षा को बढ़ा दिया गया है. ऐसे में एक बार फिर यही सवाल उठ रहा है कि आखिर सलमान खान को किससे सबसे अधिक खतरा है. बता दें कि सलमान खान को बिश्रोई गैंग से काफी खतरा है. लॉरंस बिश्रोई और भारत-कनाडा के वॉन्टिड गैंगस्टर गोल्डी बरार ने कई बार सलमान खान को जान से मारने की धमकी दी है.

बिश्रोई और गोल्डी ने कई बार मुंबई में अपने शूट्यों को सलमान को मारने के लिए भेजा है. लॉरंस का एक बेहद खास गैंगस्टर संपत नेहरा ने 2018 में सलमान खान के गैलेक्सी अपार्टमेंट में रेकी भी कर ली थी. हालांकि, हमले को अंजाम देने से पहले हरियाणा पुलिस ने नेहरा को गिरफ्तार कर लिया था. उसने पूछताछ के दौरान सलमान पर हमले की पूरी जानकारी का भी खुलासा किया था.

सलमान खान को बिश्रोई गैंग से खतरा है ये बात मुंबई पुलिस, दिल्ली पुलिस सलत लगभग सभी जांच एजेंसियों को पता है. लॉरंस बिश्रोई ने एक बार फिल्म 'पेडी' की शूटिंग के दौरान अपने गुंडों के

दुनियाभर में तिरुवल्लुवर सांस्कृतिक केंद्र बनाने की दिशा में काम करेगी बीजेपी : PM मोदी

नई दिल्ली
तमिलनाडु के लोगों से जुड़ने की कोशिश करते हुए प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी ने रविवार को घोषणा की कि आगामी लोकसभा चुनाव में जीत हासिल करने के बाद भारतीय जनता (भाजपा) की सरकार पूरी दुनिया में तिरुवल्लुवर सांस्कृतिक केंद्र बनाने की दिशा में काम करेगी. तमिलनाडु में अपने पांव जमाने के लिए भाजपा पिछले कुछ समय से लगातार प्रयास कर रही है. प्रधानमंत्री मोदी भी लगातार वहां के दौर कर रहे हैं. मोदी ने लोकसभा चुनाव के लिए यहां पार्टी मुख्यालय में भाजपा का घोषणापत्र जारी करते हुए कहा, "हम पूरी दुनिया में तिरुवल्लुवर सांस्कृतिक केंद्र बनाएंगे. दुनिया की सबसे पुरानी तमिल भाषा हमारी शान है. भाजपा तमिल भाषा की वैश्विक प्रतिष्ठा बढ़ाने के लिए हर संभव प्रयास करेगी." तिरुवल्लुवर एक प्रसिद्ध तमिल कवि और दार्शनिक थे. प्रधानमंत्री ने पूर्व

जयशंकर ने ब्रिटेन के विदेश मंत्री कैमरुन से बात की, पश्चिम एशिया की स्थिति पर चर्चा की

नई दिल्ली
विदेश मंत्री एस जयशंकर ने शनिवार को ब्रिटेन के अपने समकक्ष डेविड कैमरुन के साथ इजराइल और ईरान के बीच बढ़ते तनाव के बीच पश्चिम एशिया

कांग्रेस के सत्ता में आने पर किसानों का कर्ज माफ किया जाएगा : राहुल गांधी

भंडारा (महाराष्ट्र)
कांग्रेस नेता राहुल गांधी ने शनिवार को कहा कि अगर उनकी पार्टी केंद्र में सत्ता में आए कि किसानों का कर्ज माफ कर दिया जाएगा. भंडारा जिले के साकोली में एक रैली को संबोधित करते हुए उन्होंने कहा कि देश के लोगों को परेशान करने वाले मुख्य मुद्दे बेरोजगारी और महंगाई हैं, हालांकि मीडिया ने इन्हें नजरअंदाज करते हुए प्रधानमंत्री और मशहूर हस्तियों के कार्यक्रमों पर ध्यान केंद्रित किया है.

उन्होंने कहा कि कांग्रेस के सत्ता में आने पर किसानों का कर्ज माफ कर दिया जाएगा. राहुल गांधी ने केंद्र की राष्ट्रीय जनतांत्रिक

जरिए सलमान पर हमले पर प्लान बनाया था, लेकिन मनमाफिक हथियार न मिलने से ये प्लान फेल हो गया था. बिश्रोई ने अपने खास नरेश शेड्डी को सलमान खान पर हमले का जिम्मा सौंपा था. झज्जर के रहने वाले गैंगस्टर नरेश शेड्डी ने 2020 के जनवरी महीने में भी पूरा एक महीना मुंबई में रुककर कई बार सलमान खान के घर की रेकी की. लेकिन वह अपने मंसूबे में कामयाब नहीं हो पाया.

NIA के सामने पूछताछ में लॉरंस बिश्रोई ने खुलसा किया कि उसके जो टॉप टेन टारगेट हैं उनमें सलमान खान नंबर एक पर है. लॉरंस बिश्रोई के मुताबिक 1998 में सलमान खान ने एक फ़िल्म की शूटिंग के दौरान जोधपुर में काले हिरण का शिकार किया था, काले हिरण को बिश्रोई समाज पूजता है और यही वजह है कि लॉरंस बिश्रोई सलमान खान को मौत के घाट उतारना चाहता

नई दिल्ली

ईरान द्वारा इजरायल पर ड्रोन और मिसाइलों से किये गए हमले के बाद दोनों देशों के बीच तनाव बेहद बढ़ गया है. हालांकि, ईरान का कहना है कि हमारा हमला खतम हो गया है और हम इसे जारी नहीं रखना चाहते, लेकिन अगर इजरायल ने हमारे हितों को निशाना बनाया, तो हम ज़बरदस्त जवाब देंगे. ईरान ने एक अप्रैल को दमिश्क में अपने वाणिज्य दूतावास पर संदिग्ध इजराइली हवाई हमले के जवाब में इजराइल पर सैंकड़ों ड्रोन और मिसाइल दागीं हैं. अब इजरायल भी इस हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है.

अमेरिका ने ईरान के इस हमले की निंदा की है और भारत ने दोनों देशों को संयम बरतने की सलाह दी है.

ईरान द्वारा इजरायल पर ड्रोन और मिसाइलों से किये गए हमले के बाद दोनों देशों के बीच तनाव बेहद बढ़ गया है. हालांकि, ईरान का कहना है कि हमारा हमला खतम हो गया है और हम इसे जारी नहीं रखना चाहते, लेकिन अगर इजरायल ने हमारे हितों को निशाना बनाया, तो हम ज़बरदस्त जवाब देंगे. ईरान ने एक अप्रैल को दमिश्क में अपने वाणिज्य दूतावास पर संदिग्ध इजराइली हवाई हमले के जवाब में इजराइल पर सैंकड़ों ड्रोन और मिसाइल दागीं हैं. अब इजरायल भी इस हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है.

अमेरिका ने ईरान के इस हमले की निंदा की है और भारत ने दोनों देशों को संयम बरतने की सलाह दी है.

नई दिल्ली

ईरान द्वारा इजरायल पर ड्रोन और मिसाइलों से किये गए हमले के बाद दोनों देशों के बीच तनाव बेहद बढ़ गया है. हालांकि, ईरान का कहना है कि हमारा हमला खतम हो गया है और हम इसे जारी नहीं रखना चाहते, लेकिन अगर इजरायल ने हमारे हितों को निशाना बनाया, तो हम ज़बरदस्त जवाब देंगे. ईरान ने एक अप्रैल को दमिश्क में अपने वाणिज्य दूतावास पर संदिग्ध इजराइली हवाई हमले के जवाब में इजराइल पर सैंकड़ों ड्रोन और मिसाइल दागीं हैं. अब इजरायल भी इस हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है.

अमेरिका ने ईरान के इस हमले की निंदा की है और भारत ने दोनों देशों को संयम बरतने की सलाह दी है.

नई दिल्ली

ईरान द्वारा इजरायल पर ड्रोन और मिसाइलों से किये गए हमले के बाद दोनों देशों के बीच तनाव बेहद बढ़ गया है. हालांकि, ईरान का कहना है कि हमारा हमला खतम हो गया है और हम इसे जारी नहीं रखना चाहते, लेकिन अगर इजरायल ने हमारे हितों को निशाना बनाया, तो हम ज़बरदस्त जवाब देंगे. ईरान ने एक अप्रैल को दमिश्क में अपने वाणिज्य दूतावास पर संदिग्ध इजराइली हवाई हमले के जवाब में इजराइल पर सैंकड़ों ड्रोन और मिसाइल दागीं हैं. अब इजरायल भी इस हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है.

अमेरिका ने ईरान के इस हमले की निंदा की है और भारत ने दोनों देशों को संयम बरतने की सलाह दी है.

ईरान द्वारा इजरायल पर ड्रोन और मिसाइलों से किये गए हमले के बाद दोनों देशों के बीच तनाव बेहद बढ़ गया है. हालांकि, ईरान का कहना है कि हमारा हमला खतम हो गया है और हम इसे जारी नहीं रखना चाहते, लेकिन अगर इजरायल ने हमारे हितों को निशाना बनाया, तो हम ज़बरदस्त जवाब देंगे. ईरान ने एक अप्रैल को दमिश्क में अपने वाणिज्य दूतावास पर संदिग्ध इजराइली हवाई हमले के जवाब में इजराइल पर सैंकड़ों ड्रोन और मिसाइल दागीं हैं. अब इजरायल भी इस हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है.

"अब हम नहीं करेंगे और हमले, लेकिन इजरायल..."

हमले के बाद ईरान ने जारी किया बयान

ईजराइल के कान टीवी समाचार ने बताया कि लॉन्च किए गए लगभग 400-500 में से लगभग 100 ड्रोन को अमेरिका, जॉर्डन और ब्रिटिश सेनाओं सहित सहयोगी देशों द्वारा इजराइल पहुंचने से पहले ही रोक दिया गया. इजराइल की बचाव सेवा ने एक बयान में कहा कि नेगेव के बेडुइन गांव में 10 साल का एक बच्चा गंभीर रूप से घायल हो गया. उत्तरी इजरायल के एक अरब शहर उम्म अल फहम के पास मिसाइल के कुछ हिस्से गिरे, जिससे कोई हताहत नहीं हुआ.

कान टीवी समाचार ने एक वरिष्ठ इजराइली अधिकारी का हवाला देते हुए रविवार को बताया कि इजराइल ईरानी हवाई हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है. अधिकारी ने कहा, "ईरान ने पहली

सेना ने आसानी से कहीं भी ले जाने में सक्षम टैंक रोधी मिसाइल प्रणाली का सफल परीक्षण किया

नई दिल्ली
भारतीय सेना ने आसानी से कहीं भी ले जाने और कहीं से भी दुश्मन के टैंक को निशाना बनाने में सक्षम स्वदेश निर्मित 'मैन-पोर्टेबल एंटी-टैंक गाइडेड मिसाइल' (एमपीएटीजीएम) हथियार प्रणाली का सफल परीक्षण किया जिससे उसे सेना के शस्त्रागार में शामिल करने का मार्ग प्रशस्त हो गया है. अधिकारियों ने बताया कि इस हथियार प्रणाली को रक्षा अनुसंधान एवं विकास संगठन (डीआरडीओ) ने विकसित किया है.

इस प्रणाली में एमपीएटीजीएम, लॉन्चर, लक्ष्य प्राप्ति उपकरण तथा एक अग्नि नियंत्रण इकाई है. रक्षा मंत्री राजनाथ सिंह ने इस प्रणाली के सफल परीक्षण के लिए डीआरडीओ और भारतीय सेना की प्रशंसा करते हुए इसे

इजरायल के एरियल डिफेंस सिस्टम ने ऐसे विफल किया ईरान का हमला

नई दिल्ली

ईरान द्वारा इजरायली क्षेत्र पर अपने पहले सीधे हमले में ड्रोन और मिसाइलों की बौछार शुरू करने के बाद पूरे इजरायल में हवाई हमले के सायरन बजने लगे. कुछ इसी तरह के हवाई हमले पिछले साल भी हुए थे, जब हमاس ने ऑपरेशन 'अल-अक्सा फ्लड' शुरू किया था और हवाई और जमीनी हमले किए थे. लेकिन इजरायल ने ज्यादातर हमलों को विफल कर दिया. आइए आपको बताते हैं कि इजराइल के एरो डिफेंस के खिलाफ ईरान का हमला क्यों विफल रहा?

इजराइल डिफेंस फोर्सज़ (आईडीएफ) ने कहा, "ईरान से सतह से सतह पर मार करने वाली दर्जनों मिसाइलों को इजरायली क्षेत्र की ओर आने के संकेत मिल. आईडीएफ एरियल डिफेंस एरे ने इजरायल के रणनीतिक साझेदारों

का राहूल गांधी ने कहा, 'सत्ता में आने के बाद हम जाति जनगणना, आर्थिक और संस्थागत सर्वेक्षण कराएंगे ताकि पता लगाया जा सके कि देश की संपत्ति किसके पास है और इसका किन्तन हिस्सा दलितों, आदिवासियों, पिछड़ों तथा अल्पसंख्यकों के पास है. जाति आधारित जनगणना क्रांतिकारी है.'

इजराइल के कान टीवी समाचार ने बताया कि लॉन्च किए गए लगभग 400-500 में से लगभग 100 ड्रोन को अमेरिका, जॉर्डन और ब्रिटिश सेनाओं सहित सहयोगी देशों द्वारा इजराइल पहुंचने से पहले ही रोक दिया गया. इजराइल की बचाव सेवा ने एक बयान में कहा कि नेगेव के बेडुइन गांव में 10 साल का एक बच्चा गंभीर रूप से घायल हो गया. उत्तरी इजरायल के एक अरब शहर उम्म अल फहम के पास मिसाइल के कुछ हिस्से गिरे, जिससे कोई हताहत नहीं हुआ.

कान टीवी समाचार ने एक वरिष्ठ इजराइली अधिकारी का हवाला देते हुए रविवार को बताया कि इजराइल ईरानी हवाई हमले का जवाब देने की योजना बना रहा है. अधिकारी ने कहा, "ईरान ने पहली

नई दिल्ली

आधुनिक प्रौद्योगिकी आधारित रक्षा प्रणाली के विकास में आत्म-निर्भरता हासिल करने की ओर महत्वपूर्ण कदम बताया.

रक्षा मंत्रालय ने रविवार को बताया कि उच्च श्रेष्ठता के साथ प्रौद्योगिकी को साबित करने के उद्देश्य से एमपीएटीजी हथियार प्रणाली का कई बार विभिन्न उड़ान विन्यासों में मूल्यांकन किया गया है.

नई दिल्ली

अर्थशास्त्र के नोबेल पुरस्कार से सम्मानित अमर्त्य सेन ने कहा कि भारत में विपक्ष ने फूट के कारण अपनी अधिकांश ताकत खो दी है और कांग्रेस में कई संगठनात्मक समस्याएं हैं जिन्हें दूर करने की जरूरत है. सेन ने 'पीटीआई-भाषा' को दिए एक साक्षात्कार में कहा कि "आज भारत रल डॉ. भीमराव अंबेडकर जी की जन्म जयंती है. डॉ भीमराव अंबेडकर ने अपना सारा जीवन सामाजिक न्याय की लड़ाई के लिए समर्पित कर दिया. डॉ भीमराव अंबेडकर के रास्ते पर चलते हुए भारतीय जनसंघ से लेकर भारतीय जनता पार्टी ने सत्ता में रहते हुए और ना रहते हुए, हमेशा इस सामाजिक लड़ाई को लड़ा है. " पार्टी मुख्यालय एक्सटेंशन में घोषणा पत्र जारी करने से पहले जेपी नड्डा ने कहा "10 साल इस बात का प्रमाण हैं कि मोदी की गारंटी, गारंटी पूरी होने की गारंटी है..." 60,000 नए गांवों को पक्की सड़कों से जोड़ने का काम किया गया है और बारहमासी सड़कें बनाई गई हैं. हमने कभी कल्पना नहीं की थी कि गांव सशक्त होंगे, या

के साथ मिलकर एरो एरियल डिफेंस सिस्टम का उपयोग करके ज्यादातर मिसाइलों को इजरायली क्षेत्र में प्रवेश करने से पहले सफलतापूर्वक रोक दिया." इजरायली सैन्य प्रवक्ता डेनियल हगारी ने बताया, "हमने इजरायल के क्षेत्र में आने वाले 99% खतरों को रोक दिया. यह एक बहुत ही महत्वपूर्ण रणनीतिक सफलता है."

सोशल मीडिया प्लेटफॉर्म पर वीडियो में एरो डिफेंस सिस्टम को आयरन डोम सिस्टम के साथ हवाई खतरों को रोकते हुए दिखाया गया है. आसमान राम में पूरे इजराइल में कई विस्फोटों से जगमगा उठा. इसे देख ऐसा लगा कि इन मिसाइलों के हमलों से भारी नुकसान हो सकता है. इजराइल के एयरोस्पेस इंडस्ट्रीज ने अमेरिकी मिसाइल रक्षा एजेंसी के सहयोग से एरो डिफेंस सिस्टम बनाया है, जो सतह से सतह पर मार करने वाली मिसाइल प्रणाली है, जो इजराइल की बहुस्तरीय वायु रक्षा प्रणाली में ऊपरी स्तर बनाती है. 1980 के दशक के अंत में इजराइल और अमेरिका के बीच संयुक्त प्रयास के रूप में इसे बनाया गया. एरो 1 सिस्टम के टेक्नोलॉजी डेमन्स्ट्रैटर को 1990 के दशक में कम से कम सात परीक्षणों से गुजरना पड़ा और इसे आगे एक हल्की मिसाइल बनाने के लिए विकसित किया गया, जिसे एरो 2 के नाम से जाना जाता है, जिसे सेना में 2000 में शामिल किया गया था.

बार अपनी धरती से इजरायल पर मिसाइलें दागी हैं, इसका जवाब दिया जाएगा, जल्द ही." ईरान के इस्लामिक रिवोल्यूशनरी गार्ड्स कॉर्प्स (आईआरजीसी) ने शनिवार रात एक बयान में पुष्टि की कि उसने

इजराइल पर मिसाइल और ड्रोन से हमले किए हैं.

अमेरिका, कनाडा, संयुक्त राष्ट्र, जर्मनी आदि देशों ने इजराइल पर ईरान के हवाई हमले की निंदा की है. अमेरिकी राष्ट्रपति जो

"BJP के घोषणा पत्र में महंगाई, बेरोजगारी और गरीबी को हटाने का ज़िक्र नहीं": तेजस्वी

पटना
राष्ट्रीय जनता दल (राजद) के नेता और पूर्व उपमुख्यमंत्री तेजस्वी यादव ने रविवार को कहा कि भारतीय जनता पार्टी (भाजपा) के घोषणा पत्र में महंगाई, बेरोजगारी और गरीबी को हटाने या कम करने का ज़िक्र नहीं है. पटना में पत्रकारों के साथ बातचीत के दौरान यादव ने दावा किया, "भाजपा के घोषणा पत्र में कहीं भी नौकरी और रोजगार का ज़िक्र नहीं है और ना ही महंगाई, बेरोजगारी और गरीबी को हटाने अथवा कम करने का ज़िक्र है." उन्होंने दावा किया कि भाजपा के घोषणा पत्र में देश के 60 फ़ीसदी युवाओं, 80 प्रतिशत किसानों और देश के लगभग छह लाख 40 हजार से अधिक गांवों के लिए कुछ भी नहीं है. यादव ने कहा कि बिहार सहित देश के पिछड़े और गरीब राज्यों के विकास एवं उत्थान के लिए भी भाजपा के घोषणा पत्र में कुछ नहीं है. उन्होंने कहा कि जिन राज्यों से लोकसभा के सबसे अधिक सांसद आते हैं, उन राज्यों के विकास के लिये भी घोषणा पत्र में कुछ नहीं है. राजद नेता ने आरोप लगाया कि वे (भाजपा नेता) अपने घोषणा पत्र में नौकरी, रोजगार, युवा, किसान, जवान और गांव को पूर्णतः भूल गए हैं.

विपक्ष ने फूट के कारण खो दी अपनी ताकत, कांग्रेस की समस्याओं को दूर करने की जरूरत : अमर्त्य सेन

जाति जनगणना पर विचार किया जा सकता है, लेकिन भारत को बेहतर शिक्षा, स्वास्थ्य देखभाल और लैंगिक समानता के माध्यम से वंचितों के लिए अधिक सशक्तीकरण की आवश्यकता है.

प्रख्यात अर्थशास्त्री ने कहा कि उन्हें भारत जैसे लोकतांत्रिक देश का नागरिक होने पर अधिक ताकत मिलती."

"10 साल इस बात का प्रमाण कि मोदी की गारंटी, गारंटी पूरी होने की गारंटी है": जेपी नड्डा

ऑप्टिकल फाइबर गांव तक पहुंचेगा. लेकिन आज मुझे खुशी है कि आपके नेतृत्व में 1.2 लाख पंचायतों को ऑप्टिकल फाइबर से जोड़ा दिया गया है और उन्हें इंटरनेट सुविधाओं से भी जोड़ा गया है. भारत की 25 करोड़ आबादी अब गरीबी रेखा से ऊपर उठ चुकी है. अंतर्राष्ट्रीय मुद्रा कोष के अनुसार, भारत में अत्यधिक गरीबी अब 1 प्रतिशत से भी कम हो गई है."

पीएम नरेंद्र मोदी, बीजेपी अध्यक्ष जेपी नड्डा, रक्षा मंत्री अमित शाह ने दिल्ली में बीजेपी मुख्यालय में रथाना प्रसाद मुखर्जी और श्रद्धांजलि दी. जिसके कुछ देर बाद संकल्प पत्र को जारी किया गया. इस मौके पर जेपी नड्डा ने पार्टी मुख्यालय में प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी का अभिनंदन भी किया.

अक्रॉस स्टेट एंटरटेनमेंट प्रस्तुत

निर्माते
संजय मंगेश भैरे
सुचिता संजय भैरे

दिग्दर्शक पुंडलिक यशोदा लक्ष्मण धुमाळ

प्रायोजन करण तांदळे संकलन विजय पांडुरंग खोचीकर क्लिपटिक निर्माता मांतेश जमादार

संगीत आणि पार्श्वसंगीत रवींद्र खरसात नीते विपीन जाधव सहदिग्दर्शक शंकर धुलबुडे

गायक सुरेश वाडकर, अनुराधा पौडवाल, ज्ञानेश्वर भैराम, सायली कांबळे, सुहास सावंत संगीत माधव म्हापराकर, मयुरी चव्हाण

डॉ. आय. कलरिस्ट हितेंद्र परब ध्वनिअरेखन केविन गाला कास्टिंग एक्झिक्युटिव वैभव वाघ

विन्डुअल प्रमोशन अरीयमेटिक क्लिपटर्स जाकिरात रचना मिलिंद मटकपर पोस्ट प्रोडक्शन डिजिटल स्टुडिओ मुंबई

लवकरच सिनेमागृहात